

«05» նոյեմբեր 2020թ.

No 3899 - Լ

«ՅԱՆԻԼԻՍ (ՏՐԻԱՄԻՆ)» ԱԽՏԱՀԱՆԻՉ ՄԻՋՈՑԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ

ՀՐԱՀԱՆԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի 2018 թվականի հունիսի 11-ի թիվ 728-Լ որոշմամբ հաստատված Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարության կանոնադրության 18-րդ կետի 20-րդ ենթակետը և Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 2015 թվականի սեպտեմբերի 10-ի թիվ 48-Ն հրամանի հավելվածի 20-րդ կետը՝

ՀՐԱՄԱՅՈՒՄ ԵՄ՝

1. Հաստատել՝ «Յանիլիս (տրիամին) ախտահանիչ միջոցի կիրառման հրահանգը՝ համաձայն հավելվածի:
2. Սույն հրամանն ուժի մեջ է մտնում հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

ԱՐՍԵՆ ԹՈՐՈՍՅԱՆ

Հավելված

Առողջապահության նախարարի
2020թ. նոյեմբերի 05 - ի
3899 - Լ հրամանի

ՀՐԱՀԱՆԳ

«ՅԱՆԻԼԻՍ (ՏՐԻԱՄԻՆ)»

ԱԽՏԱՀԱՆԻՉ ՄԻՋՈՑԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. «Յանիլիս (տրիամին)» ախտահանիչ միջոցը (այսուհետ՝ միջոց)՝ իրենից ներկայացնում է թափանցիկ հեղուկ՝ անգույնից մինչև դեղին գույնի, բուրանյութի հոտով: Որպես ազդող նյութ պարունակում է N,N-բիս (3-ամինոպրոպիլ) դոդեցիլամին՝ 10%, չորրորդային ամոնիումային միացությունների խառնուրդ՝ ՉԱՄ, (N,N-դոդեցիլդիմեթիլամոնիումի քլորիդ, N,N-դիօկտիլդիմեթիլամոնիումի քլորիդ, ալկիլդիմեթիլբենզիլամոնիումի քլորիդ)՝ ընդհանուր 25%: Բացի այդ, միջոցի բաղադրության մեջ մտնում են համալիր առաջացնող հավելումներ, մակերևութային ակտիվ նյութեր անիոնային համալիրներ, բուրանյութեր, ջուր, միջոցի pH-ը՝ $10,0 \pm 1,0$:
2. Միջոցը թողարկվում է կափարիչով ամուր փակվող 100, 200, 500, 1000 սմ³ ծավալով պոլիմերային ֆլակոններում, 5, 10, 20, 40 դմ³ ծավալով ամուր փակվող կանիստրներում, 50, 100, 200 դմ³ տարողությամբ պոլիմերային տակառներում, ինչպես նաև հերմետիկ փաթեթավորմամբ՝ 1-50 մլ քանակությամբ մեկ սաշե-ծրարի մեջ:
3. Միջոցի պիտանելիության ժամկետը 5 տարի է՝ արտադրողի փակ փաթեթավորմամբ:
4. Աշխատանքային լուծույթի պիտանելիության ժամկետը 30 օր է՝ փակ ապակյա, պլաստմասե կամ արձնապատ (առանց վնասման) տարայում, սենյակային ջերմաստիճանում, արևի ճառագայթներից հեռու տեղում: Աշխատանքային հեղուկը կիրառվում է բազմակի՝ սույն հրահանգում ներկայացված առաջարկներին

համապատասխան: Միջոցը պահպանում է իր հատկությունները սառեցումից և հետագա հալչելուց հետո:

5. Միջոցի աշխատանքային լուծույթները սույն հրահանգին համապատասխան կիրառելիս օժտված են դեզոդորացնող, ինչպես նաև քիչ փրփրագոյացման դեպքում՝ լվացող հատկությամբ: Միջոցն անհամատեղելի է լվացող փոշիների և անիոնային մակերևութային ակտիվ նյութերի հետ:

6. Միջոցի աշխատանքային լուծույթներն օժտված են մանրէասպան (ազդում են գրամբացասական և գրամդրական մանրէների, այդ թվում՝ ներհիվանդանոցային վարակների հարուցիչների վրա), տուբերկուլոցիդ ազդեցությամբ (թեստավորված *Mycobacterium terrae*-ի վրա), վիրուսասպան (մարդու բուրբուխի հայտնի ախտածին վիրուսների, այդ թվում ընդերային և արտաընդերային հեպատիտների (ներառյալ հեպատիտներ Ա-ն, Բ-ն և Ց-ն)), ՄԻԱՎ-ի, պոլիոմիելիտի նկատմամբ), սնկասպան հատկություններով: Բացի այդ, միջոցն օժտված է հակաբորբոսային ակտիվությամբ, ազդում է հատուկ վտանգավոր վարակների (խոլերա, տուլարեմիա, բրուցելոզ, սիբիրյան խոց), ինչպես նաև անաէրոբ վարակների հարուցիչների վրա:

7. Միջոցն ըստ սուր թունավորության չափանիշների, ԳՕՍՏ 12.1.007-76-ին համապատասխան, ստամոքսի մեջ ներմուծելիս պատկանում է չափավոր վտանգավոր նյութերի 3-րդ դասին, մաշկի վրա լցվելիս՝ քիչ վտանգավոր նյութերի 4-րդ դասին, գործնականում թունավոր չէ արտաընդերային ներմուծման ժամանակ՝ ըստ Կ. Կ. Սիդորովի դասակարգման, ներշնչական (ինհալյացիոն) ազդեցության ժամանակ հագեցած գոլորշիները քիչ վտանգավոր են (ըստ անկայունության աստիճանի վտանգավորության 4-րդ դաս), օժտված է չափավոր տեղային գրգռիչ ազդեցությամբ մաշկի վրա, արտահայտված գրգռիչ ազդեցությամբ աչքերի լորձաթաղանթի վրա: Միջոցի աշխատանքային լուծույթները մեկ անգամ կիրառելիս մաշկի վրա գրգռիչ ազդեցություն չեն թողնում, բազմակի օգտագործելիս առաջացնում են մաշկի չորություն, ոռոգման եղանակով կիրառելիս՝ առաջացնում են աչքի լորձաթաղանթների և շնչառական օրգանների գրգռում: Սենքերում, միջոցի լուծույթներով, ընկղմման և թրջման եղանակով մշակումն իրականացնում են պացիենտի ներկայությամբ:

8. Աշխատանքային գոտու օդում N,N-բիս (3-ամինոպրոպիլ) դոդեցիլամինի աերոզոլի սահմանային թույլատրելի խտությունը (ՍԹԽ) 1 մգ/մ^3 է, վտանգավորության 2 դաս՝ անհրաժեշտ է մաշկի և աչքերի պաշտպանություն:

9. Միջոցը նախատեսված է բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող կազմակերպություններում (այսուհետ՝ բժշկական կազմակերպություն) (հիվանդանոց, պոլիկլինիկա, վերականգնողական կենտրոն, ցերեկային ստացիոնար, բուժանմաս և բուժկետ, բուժակային և բուժակ-մանկաբարձական կետ, հեմոդիալիզի բաժանմունք, դիսպանսեր, հոսպիտալ, ատամնաբուժական կաբինետ, ծննդաբերական ստացիոնար, օրգանների փոխպատվաստման կենտրոն, արյան փոխներարկման և շտապօգնության կայան և այլն), կլինիկական, մանրէաբանական, ախտաբանաանատոմիական, իմունաբանական, ախտորոշիչ և ախտաճնության 3-4 խմբերի մանրէների հետ աշխատող այլ լաբորատորիաներում, վարակիչ հիվանդությունների օջախներում, սպասարկման ոլորտի օբյեկտներում (հյուրանոց, հանրակացարան, բաղնիք, շոգեբաղնիք (սաունա), լվացքատուն, գեղեցկության սրահ, սոլյարի, պիրսինգի և դաջվածքի սրահ, ոտնա- և մատնահարդարման սրահ, կոսմետոլոգիական կաբինետ, ՍՊԱ սրահ և այլն), առողջարաններում, հանգստյան տներում, միջամտությունների կաբինետներում, ֆիզիոթերապևտիկ կաբինետներում, ջրաբուժարաններում, բժշկական կոսմետոլոգիայի կաբինետներում, հանգստյան և սպորտի կազմակերպություններում (մարզադաշտ, լողավազան, ակվապարկ, սպորտային դահլիճ, ֆիթնես կենտրոն, խաղային և զվարճանքի կենտրոն և այլն), հասարակական շենքերում և վարչական կազմակերպություններում (ցուցահանդես, կինոթատրոն, թատրոն, թանգարան, գրադարան, առևտրի կենտրոն և այլն), հասարակական զուգարաններում, այդ թվում բիզնես-զուգարաններում, սանթոդարաններում, հանրային սննդի կազմակերպություններում (ռեստորան, սրճարան, ճաշարան, բար, բուֆետ, սննդի բլոկ, սննդի նախապատրաստման մաս և այլն), սննդարդյունաբերության և սննդի առևտրի կազմակերպություններում, դեղատներում (ներառյալ դեղատնային կրպակների և դեղերի պատրաստման բաժինների, դեղերի պահեստների), քիմիկա-դեղագործական և օժանելիքակոսմետիկական արտադրության կազմակերպություններում, այլ արտադրական կազմակերպություններում և պահեստներում, այդ թվում ցորենի, սննդամթերքի, հիգիենայի պարագաների պահեստներում, թղթային պահոցներում, սպառողական և արդյունաբերական շուկաներում, մանկական և հանրակրթական կազմակերպություններում (մանկապարտեզ, դպրոց, միջին մասնագիտացված ուսումնական հաստատություն, ԲՈՒՀ, հատուկ մասնագիտացված ուսումնական հաստատություն, երեխաների հատուկ հաստատություններ (մանկատուն, տուն-

ինտերնատ, մանկական առողջարան և այլն)), սոցիալական ապահովման հաստատություններում (հոսպիս, պալիատիվ խնամքի կենտրոն, տարեցների և հաշմանդամների տուն-ինտերնատներ և այլն), քրեակատարողական հիմնարկներում, դատա-բժշկական փորձաքննության կազմակերպություններում և օբյեկտներում, դիախերճարաններում, հուղարկավորության արարադությունների կազմակերպման հաստատություններում (դիակիզարան, կոլումբարիում), ջրամատակարարման օբյեկտներում և էներգոցանցներում, ՊՆ, ԱԻՆ, ոստիկանության և այլ գերատեսչություններին պատկանող օբյեկտներում, սանիտարական տրանսպորտի, սննդամթերքի տեղափոխման տրանսպորտի, քաղաքային վերգետնյա և էլեկտրատրա- ուղևորատրանսպորտի, բեռնափոխադրող տրանսպորտի, ավտոտրանսպորտային արտադրություններում, մաքրող կազմակերպությունների կողմից մաքրման վայրերում, մարդկանց զանգվածային կուտակումների վայրերում, ինչպես նաև այլ համաճարակային նշանակություն ունեցող օբյեկտներում, որտեղ պահանջվում է ախտահանման աշխատանքների իրականացում՝ գործող նորմատիվների համապատասխան, ինչպես նաև ազգաբնակչության կողմից՝ կենցաղում օգտագործելու համար:

Աշխատանքային լուծույթի խտությունը ըստ միջոցի, %				Միջոցի և ջրի քանակը, որը պահանջվում է աշխատանքային լուծույթի պատրաստման համար					
				1 լիտր		5 լիտր		10 լիտր	
Ըստ պատր	Ըստ ազդող նյութի			միջո ց	ջուր	միջո ց	ջուր	միջո ց	ջուր
	ՉԱՄ	տրիամ ին	Տազդո ղ նյութ						

աստուկ ի									
0,075	0,0188	0,0075	0,0263	0,75	999,3	3,75	4996,3	7,5	9992,5
0,1	0,025	0,01	0,035	1	999	5	4995	10	9990
0,15	0,0375	0,015	0,0525	1,5	998,5	7,5	4992,5	15	9985
0,2	0,05	0,02	0,07	2	998	10	4990	20	9980
0,25	0,0625	0,025	0,0875	2,5	997,5	12,5	4987,5	25	9975
0,4	0,1	0,016	0,116	4	996	20	4980	40	9960
0,5	0,125	0,05	0,175	5	995	25	4975	50	9950
0,75	0,1875	0,075	0,2625	7,5	992,5	37,5	4962,5	75	9925
1,0	0,25	0,1	0,35	10	990	50	4950	100	9900
1,5	0,375	0,15	0,525	15	985	75	4925	150	9850
2,0	0,5	0,2	0,7	20	980	100	4900	200	9800
3,0	0,75	0,3	1,05	30	970	150	4850	300	9700
5,0	1,25	0,5	1,75	50	950	250	4750	500	9500

11. Միջոցի աշխատանքային լուծույթների տարաներն ապահովվում են կափարիչներով, առկա են միջոցի անվանման, նրա խտության, նշանակության, պատրաստման ամսաթվի և պիտանելիության ժամկետի վերաբերյալ նշումներ:

3. ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՈԼՈՐՏԸ

12. Կիրառման օբյեկտներ: Միջոցի աշխատանքային լուծույթը նախատեսված է ախտահանման և լվացման (այդ թվում դեզադորացման) համար՝ կանխարգելիչ, ընթացիկ և եզրափակիչ ախտահանման, ինչպես նաև հիմնական մաքրման համար.

1) բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող, ինչպես նաև այլ կազմակերպությունների սենքերի արտաքին մակերեսներ (հատակ, պատեր, առաստաղ) և կահավորանք (այդ թվում կոշտ և փափուկ կահույք),

2) բժշկական և այլ սարքավորումներ, սարքեր, բարդ սարքերի և սարքավորումների՝ թոքերի արհեստական շնչառական սարքերի տարրեր (շնչադիմակ, օդափոխիչ,

- ասպիրատոր), կուլեզներ և նրան հարմարացրած սարքեր, անզգայացման սարքավորումների համալիր մասեր՝ նաև ջերմանկայուն և այլն,
- 3) ստոմատոլոգիայում կիրառվող բժշկական արտադրատեսակներ և սարքավորումներ (արտածծող համակարգ, թքաման, ստոմատոլոգիական արտատպվածք, մետաղական, կերամիկական, պլաստմասսե ատամնապրոթեզներ, ստոմատոլոգիական գործիքներ (մշակվում են ընկղմման եղանակով),
- 4) հիվանդի խնամքի պարագաներ, ինչպես նաև բժշկական կազմակերպություններում օգտագործվող այլ պարագաներ (անձնական հիգիենայի միջոցներ, ռետինե և պոլիպրոպիլենային գորգեր, մոմլաթե տակդիրներ),
- 5) օդափոխության և օդորակման համակարգեր,
- 6) սանիտարա-տեխնիկական սարքավորումներ (այդ թվում հախճապակյա, չուգունե և ակրիլից պատրաստված վաննաներ, ջրաբուժարանային, բուժիչ, ցեխային, հանքային, ջրամերսման և այլ լոգախցիկներ, ՍՊԱ պատիճներ և այլն),
- 7) մաքրման պարագաներ և նյութեր,
- 8) սպիտակեղեն (այդ թվում անհատական, անկողնային), անձնակազմի պաշտպանիչ հագուստ, տեքստիլ նյութերից պատրաստված այլ առարկաներ,
- 9) խաղալիքներ, կոշիկ, ռետինից, պլաստիկից և այլ պոլիմերային նյութերից նյութերից բաղկացած սպորտային պարագաներ,
- 10) ճաշարանային, լաբորատոր, դեղատնային սպասք (այդ թվում միանվագ օգտագործման),
- 11) բժշկական թափոններ, այդ թվում միանվագ օգտագործման փափուկ վիրակապական նյութ, միանվագ օգտագործման անկողնային և անհատական սպիտակեղեն (Ե, Ե դասերի)՝ նախքան դրանց օգտահանելը, ինչպես նաև թափոնների հավաքման բազմակի օգտագործման տարաներ,
- 12) կենսաբանական նյութի, այդ թվում առանձին հավաքագրված (ներառյալ արյան, արյան շիճուկի և պլազմայի, մեզի, կղանքի, փոխման զանգվածի, ողնուղեղային հեղուկի, վիրահատական նյութի, դրենաժային արտադրության, ախտաբանաանատոմիական թափոնների՝ հյուսվածքներ, օրգաններ և այլն), էրիթրոցիտար զանգված, հարպտոլային հեղուկ, էնդոսկոպների լվացման ջուր) և դրանց հավաքման տարաներ),
- 13) տրանսպորտի և սարքավորումների մակերեսների (սանիտարական, քաղպաշտպանության ծառայության, սննդամթերքի տեղափոխման, ուղևորատար,

բեռնատար և այլն), երկաթուղային և ջրային տրանսպորտ, օդային տրանսպորտի ցամաքային օբյեկտներ, մետրոպոլիտեն,

14) բնակելի, հասարակական և վարչական շենքերի աղբահեռացման համակարգ, ներառյալ աղբահեռացման սարքավորումներ, աղբատարներ, աղբարկղեր և այլն,

15) բնակչության սպասարկման ոլորտի օբյեկտներում (գեղեցկության սրահ, վարսավիրանոց) կիրառվող գործիքներ, սարքավորումներ, կահավորանք և օժանդակ պարագաներ:

13. Ձեռքային և մեքենայացված (լվացող-ախտահանող մեքենաներում) եղանակներով ճկուն և կոշտ էնդոսկոպների նախնական և հիմնական մաքրման, նախամանրէազերծման մշակման համար՝ նախքան բարձր մակարդակի ախտահանումը:

14. Բժշկական նշանակության իրերի, ներառյալ վիրաբուժական և ստոմատոլոգիական գործիքների (այդ թվում ջերմազգայուն նյութերից պատրաստված պտտվող իրերի), ձեռքային և մեքենայացված (ցանկացած տիպի ուլտրաձայնային սարքավորում) եղանակներով ախտահանման, նախամանրէազերծման մշակման, ինչպես նաև ախտահանումը նախամանրէազերծման մշակման հետ համակցված մեկ փուլում կիրառելու համար:

15. Միջոցի աշխատանքային լուծույթը նախատեսված է նաև ազգաբնակչության կողմից կենցաղում օգտագործելու՝ համապատասխան պիտակի:

16. Միջոցի խտանյութը (առանց նոսրացնելու) կիրառվում է միայն հեղուկ թափոնների ախտահանման համար (ախտահանիչ լուծույթներով մշակված կենսաբանական հեղուկների մաքրման համար):

Աղյուսակ 2

Միջոցի աշխատանքային լուծույթների և խտանյութի կիրառման եղանակներն ու պահպանման ժամկետները

Միջոցն արտադրողի փաթեթավորմամբ (այդ թվում՝ բացելուց հետո)	5 տարի
Աշխատանքային լուծույթներ՝ պահպանված փակ ապակյա, պլաստմասե կամ արծնապատ (առանց վնասման) տարայում, սենյակային ջերմաստիճանում, արևի ճառագայթներից հեռու տեղում:	30 օր

Լուծույթներ՝ ախտահանման նպատակով, շփման կամ ոռոգման եղանակներով կիրառելու համար:	Մեկ անգամ
Լուծույթներ՝ վարակված արտադրատեսակների ախտահանման հետ չհամակցված նախնական մաքրման համար:	1 օրվա ընթացքում՝ բազմակի կիրառում
Լուծույթներ՝ մանրէազերծ օբյեկտների նախամանրէազերծման մաքրման նպատակով կիրառելու համար:	30 օրվա ընթացքում՝ բազմակի կիրառում
Լուծույթներ՝ նախամանրէազերծումն ախտահանման հետ մեկ փուլում համակցված կիրառելու համար:	30 օրվա ընթացքում՝ բազմակի կիրառում
Լուծույթներ՝ նախնական մաքրման փուլ անցած, ինչպես նաև «էսթետիկ» մաքուր առարկաների նախնական ախտահանման համար:	30 օրվա ընթացքում՝ բազմակի կիրառում
Լուծույթներ՝ նախնական ախտահանումը նախամանրէազերծման հետ համակցված մեկ փուլում կիրառելու համար:	30 օրվա ընթացքում՝ բազմակի կիրառում
Լուծույթներ՝ բարձր մակարդակի ախտահանման կամ մանրէազերծման չենթարկվող օբյեկտների եզրափակիչ ախտահանման միջանկյալ մակարդակի կիրառման համար:	Մեկ անգամ

Արտաքին տեսքի փոփոխության առաջին նշանների դեպքում (գույնի փոփոխություն, լուծույթի պղտորում և այլն) լուծույթը փոխում են:

Միջոցի աշխատանքային լուծույթներն օժտված չեն սպորասպան հատկությամբ:

Կիսակրիտիկական առարկաների եզրափակիչ ախտահանման նպատակով, խաչաձև վարակումը կանխելու նպատակով, միջոցի աշխատանքային լուծույթները կիրառում են մեկ անգամ:

4. ՄԻՋՈՑԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՏԱՐԲԵՐ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

17. Սենքերում մակերեսների (հատակ, պատ, դուռ, պատուհան, կահույք, սարքավորում՝ այդ թվում գործիք և ապարատ) ախտահանումն իրականացվում է շփման

կամ ոռոգման եղանակով: Միջոցի լուծույթի ծախսի սահմանված չափաքանակը մակերեսների մշակման ժամանակ կազմում է. շփման եղանակով՝ 100 մ/մ² մակերեսի, ոռոգման եղանակով՝ 300 մ/մ² մակերեսի (հիդրոպուլտի կամ ավտոմաքսի օգտագործմամբ), ոռոգման եղանակով՝ 150 մ/մ² մակերեսի («Կվազար» տեսակի ցողացրիչ) համար:

18. Սենքերում մակերեսների ախտահանման ռեժիմները տարբեր վարակների ժամանակ ներկայացված են սույն հրահանգի աղյուսակ 3-ում, իսկ հիմնական մաքրման ռեժիմները՝ աղյուսակ 4-ում: Ստացիոնարում (բաժանմունքում) բժշկական միջամտություններով պայմանավորված վարակներ (ԲՄՊԿ) հայտնաբերելու դեպքում իրականացնում են ընթացիկ ախտահանում՝ ըստ սույն հրահանգի աղյուսակ 10-ում ներկայացված ռեժիմների, հատուկ վտանգավոր վարակների դեպքում՝ աղյուսակ 11-ում ներկայացված ռեժիմներին համապատասխան:

19. Աղտոտված մակերեսներին կտրող-ծակող առարկաների (կոտրած ապակի, ասեղ և այլն) մաքրման ժամանակ օգտագործում են օժանդակ հարմարանքներ (ավել, գոգաթիակ, ունեյի և արքան)՝ մաշկի վնասումից խուսափելու համար: Կենսաբանական հեղուկներով փափուկ, ծակոտկեն, անհարթություն ունեցող մակերեսներն աղտոտվելիս՝ մշակում են միջոցի լուծույթով թրջված խոզանակով կամ լրացուցիչ լվացող միջոցներով, իսկ փափուկ կահույքը և գորգերը ենթարկվում են գոլորշային կամ քիմիական մեթոդներով մաքրման:

20. Մշակման մեթոդաբանություն՝ կենսաբանական արտադրություններով չաղտոտված կոշտ մակերեսները շփում են միջոցի աշխատանքային լուծույթով թրջված լաթով կամ ոռոգում ախտահանիչների ցողացրման համար նախատեսված հատուկ հարմարանքներով: Փափուկ մակերեսները մշակում են խոզանակով, պահում ազդեցության ժամանակ և օդափոխում սենքը:

21. Կենսաբանական հեղուկներով ցանկացած աստիճանի աղտոտվածությունն ունի համաճարակաբանական նշանակություն: Կենսաբանական հեղուկներով (այդ թվում չորացած) աղտոտված մակերեսները և օբյեկտները մշակում են հետևյալ մեթոդով:

22. Մակերեսի նախնական մաքրում: Մակերեսը պատում են ախտահանիչ միջոցով, կանխելով ցայտերի և ճողփյունների առաջացումը, քսում են ախտահանիչը արտաքին եզրերից դեպի աղտոտվածության կենտրոնը ուղղությամբ: Ուղղահայաց մակերեսները (առաստաղ, պատ, սանդուղք) աշխատանքային լուծույթով պատելու համար

օգտագործում են ցողացրիչ կամ հատակամաքրիչ: Ազդեցության պահաժամից (ներկայացված է սույն հրահանգի աղյուսակ 3-ում) հետո ախտահանված կենսաբանական հեղուկը հեռացնում են միջոցի լուծույթով ներծծված գործվածքով (անձեռոցիկով) կամ մեկանգամյա թղթե (գործվածքե) սրբիչներով՝ դրանց հետագա օգտահանմամբ: Մակերեսը կրկնակի մշակում են միջոցի լուծույթով, ազդեցության պահաժամից հետո ախտահանիչի մնացորդները հեռացնելու համար իրականացնում են խոնավ մաքրում:

23. Օրգանական աղտոտվածությամբ (արյուն, մեզ, փսխման զանգված) մակերեսների ախտահանման արդյունավետության համար նախապես սորբենտի օգնությամբ հավաքում են թափված հեղուկը: Առավել արդյունավետ է երկփուլ մշակումը:

24. Փուլ 1. Թափվածքի տեղն ախտահանելու համար կիրառում են չեզոք սորբենտ և միջոցի լուծույթ կամ միջոցի խտանյութը միաժամանակյա կիրառում են սորբենտի և ախտահանիչի հետ: Նախ սահմանազատում են թափվածքի մակերեսը և իրականացնում հեղուկի կլանում: Կենսաբանական հեղուկները հավաքելու համար կիրառում են չեզոք (օրինակ՝ մեկանգամյա թղթե (գործվածքե) անձեռոցիկներով) կամ միջոցի խտանյութ սորբենտները այն քանակով, որ թափվածքն ամբողջովին ներծծվի: Կենսաբանական հեղուկների վարակիչ թափվածքների մաքրումը չեզոք սորբենտներով համակցվում է ախտահանման հետ, իսկ միջոցի խտանյութ սորբենտի կիրառման դեպքում ախտահանիչ լուծույթի լրացուցիչ քանակ անհրաժեշտ չէ:

25. Թափվածքն ամբողջությամբ ներծծում են անհրաժեշտ քանակի սորբենտով: Չեզոք սորբենտ կիրառելիս՝ թափվածքն ամբողջովին կլանելուց հետո, ոռոգման եղանակով ներմուծում են միջոցի 1% աշխատանքային լուծույթ արտաքին եզրերից դեպի աղտոտվածության կենտրոնը՝ կանխելով ցայտերի և ճողփյունների առաջացումը: Ցողացրիչի կիրառման դեպքում միջոցը ցրում են մշակվող մակերեսին հնարավորինս մոտ՝ աէրոզոլների առաջացումը և հեղուկի շաղ տալը կանխելու նպատակով: Ազդեցության պահաժամը ներկայացված է սույն հրահանգի աղյուսակ 3-ում (չեզոք սորբենտի և 1% աշխատանքային լուծույթի դեպքում՝ 30 րոպե, իսկ խտանյութ կիրառելիս՝ 15 րոպե): Հեղուկը կլանելուց հետո սորբենտը հեռացնում են հատուկ օժանդակ միջոցների օգնությամբ (գոգաթիակ, ունելի, աքցան կամ կտրող-ծակող առարկաների հավաքման այլ լրացուցիչ հարմարանքներ): Թափոնների օգտահանման համար մշակված սորբենտը տեղավորում են կենսաբանական վտանգի մակնշումով հատուկ

տարաների կամ փաթեթների մեջ, իսկ կտրող-ծակող առարկաները՝ հերմետիկ կոնտեյնների մեջ:

26. Փուլ 2. Մակերեսի ախտահանում՝ սորբենտի հեռացումից անմիջապես հետո իրականացնում են մակերեսի կրկնակի, եզրափակիչ ախտահանում միջոցի աշխատանքային լուծույթով՝ սույն հրահանգի աղյուսակ 3-ում ներկայացված վարակին համապատասխան՝ շփման կամ ոռոգման եղանակով: Ազդեցության պահաժամից հետո ախտահանիչի մնացորդները հեռացնելու համար իրականացնում են խոնավ մաքրում:

27. Թափվածքի չեզոքացման ստանդարտ հավաքածուն ներառում է միջոցի աշխատանքային լուծույթ, անհատական պաշտպանության միջոցներ (ամուր ձեռնոց, պաշտպանիչ ակնոց, դիմակ, շնչադիմակ, խալաթ), կենսաբանական վտանգի մակնշումով թափոնների փաթեթ, կտրող-ծակող առարկաների օգտահանման համար նախատեսված հերմետիկ կոնտեյներ, մաքրման պարագաներ (գոգաթիակ, ունեղի, արքան կամ կտրող-ծակող առարկաների հավաքման այլ լրացուցիչ հարմարանքներ):

28. Կենսաբանական արտադրություններ կամ արյուն պարունակող մաքրման պարագաներն օգտահանվում կամ ավտոկլավ են դրվում՝ ըստ գործող կանոնների և նորմատիվների: Առանձին հավաքված կենսաբանական նյութերը (այդ թվում կենսաբանական հեղուկների մեծ թափվածքների հավաքման ժամանակ կլանածը) ախտահանում են փակ կափարիչով տարաների մեջ՝ սույն հրահանգի աղյուսակ 12-ում ներկայացված ռեժիմներին համապատասխան:

Աղյուսակ 3

Բժշկական և այլ կազմակերպություններում մակերեսների ախտահանման ռեժիմները միջոցի լուծույթներով տարբեր էթիոլոգիայի վարակների համար

	Ախտահանման օբյեկտ		
	Սենքերի մակերեսներ, կոշտ կահույք, սարքերի և ապարատների հանգույցներ և այլն	Սենքերի մակերեսներ՝ աղտոտված կենսաբանական հեղուկներով	Փափուկ մակերեսներ, այդ թվում գորգեր և հատակի այլ փափուկ ծածկ, փափուկ կահույք

Վարակի էթիոլոգիան ¹	Մշակման եղանակները					
	Շփում, ոռոգում		Կրկնակի ոռոգում առանց ժամային ինտերվալի կամ ոռոգում՝ հետագա շփումով		Շփում, խոզանակով մշակում	
	Աշխատանքային լուծույթի խտությունը, պահաժամը, %					
	%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե
Մանրէային (տուբերկուլոզից բացի)	0,075	60	0,15	30	0,15	30
	0,1	30	0,2	20	0,2	20
	0,15	20	0,25	15	0,25	15
	0,2	15	0,5	10	0,5	10
	0,25	10	-	-	-	-
	0,5	5	-	-	-	-
	1,0* 30*					
Վիրուսային	0,1	30	0,15	45	0,15	45
	0,15	20	0,2	30	0,2	30
	0,2	15	0,25	20	0,25	20
	0,25	10	0,5	10	0,5	10
	0,5	5	-	-	-	-
			1,0*	30*		
Մնկային (կանդիդոզ)	0,1	30	0,15	30	0,15	30
	0,15	20	0,2	20	0,2	20
	0,2	15	0,25	15	0,25	15
			0,5	10	0,5	10

			1,0*	30*		
Մնկային (դերմատոֆիտիա)	0,15	30	0,15	60	0,25	30
	0,25	15	0,25	30	0,75	15
	0,5	10	0,5	15	-	-
			1,0*	30*		
Մնկային (բորբոսասնկեր)	0,25	20	0,25	30	0,25	30
	0,5	10	0,5	20	0,5	20
Տուբերկուլոզ2	0,15	60	0,2	60	0,2	60
	0,2	30	0,25	30	0,25	30
	0,25	20	0,5	20	0,5	20
	0,5	10	1,0	10	1,0	10
	1,0	5	-	-	-	-
			1,0*	30*		

Նշում՝ 1. Առարկաներն ու օբյեկտները ներկայացված են սույն հրահանգի 4 գլխում

2, Թեսթավորվել է Mycobacterium terrae-յի վրա:

- Կենսաբանական հեղուկների մեծ թափվածքի դեպքում մաքրումն իրականացվում է 4 գլխում ներկայացված մեթոդաբանությամբ:

Աղյուսակ 4

Բժշկական և այլ կազմակերպություններում միջոցի լուծույթներով մակերեսների
ախտահանման ռեժիմները հիմնական մաքրման ժամանակ

Կազմակերպության ուղղվածություն	Լուծույթի խտությունը ըստ միջոցի, %	Պահաժամ ը, րոպե	Ախտահանման եղանակը
Սոմատիկ բաժանմունքներ (բացի միջամտության սենյակից)	0,1	30	Շփում, ռոզզում
	0,15	20	
	0,25	10	

Վիրաբուժական, ստոմատոլոգիական, մանկաբարձագինեկոլոգիական, միջամտությունների սենյակ և բաժանմունքներ, լաբորատորիաներ, վիրահատարան և վիրակապարան	0,25	20	Շփում, ոռոգում
	0,5	10	
Հակատուբերկուլոզային բժշկական կազմակերպություններ	0,25	30	Շփում, ոռոգում
	0,5	20	
Մաշկավեներական բաժանմունքներ և բժշկական կազմակերպություններ	0,25	20	Շփում, ոռոգում
	0,5	10	
Ինֆեկցիոն բժշկական կազմակերպություններ	-	-	Շփում, ոռոգում
Մանկական կազմակերպություններ	0,1	30	Շփում, ոռոգում
	0,25	20	

Նշում՝ Հիմնական մաքրումն իրականացվում է վարակի ռեժիմին համապատասխան:

29. Բժշկական և այլ կազմակերպություններում կիրառվող օժանդակ պարագաներն ու օբյեկտները՝ պացիենտի խնամքի պարագաներ, մաքրման պարագաներ, ձեռնոցով ձեռքեր, մշակում են հաշվի առնելով չափսերը՝ մանր, խոշոր, կառուցվածքային նյութը՝ հարթ, ոչ ծակոտկեն (մետաղ, ապակի, պլաստիկ), ծակոտկեն (ռետին, գործվածք), աղտոտվածության աստիճանը՝ տեսանելի և առանց տեսանելի աղտոտվածության: Այս առարկաների և օբյեկտների ախտահանումն իրականացնում են շփման և ընկղմման մեթոդով, ընդ որում սահմանված է հետևյալ չափաքանակը՝ շփման եղանակով՝ 100 մլ/մ2 մակերես, ոռոգման եղանակով՝ 300 մլ/մ2 մակերես (հիդրոպուլտի, ավտոմաքսի օգտագործմամբ), ոռոգման եղանակով՝ 150 մլ/մ2 մակերես («Կվազար» տեսակի ցողացրիչի օգտագործմամբ): Օժանդակ պարագաների և օբյեկտների ախտահանման ռեժիմները ներկայացված են սույն հրահանգի աղյուսակ 5-ում:

30. Պացիենտի խնամքի պարագաները (մահճակալի հարմարանքներ, զուգարանի նստոց, նստելատեղ, աստիճան և հարթակ լոգարանի համար, ռետինե գորգեր, զուգարանակոնքի գլխադիր, հենարան զուգարանի համար, սառույցի պարկ, ջեռակ, տակդիր օղեր, շարժական աթոռ-զուգարան, գիշերանոթ, տականոթ, միզընդունիչ (այդ թվում տարաներ զուգարանի պարագաների ախտահանման համար), պոլիմերային պաշտպանիչ ծածկույթներ ներքնակների համար, տակդիր մոմլաթ, մոմլաթե պարկեր

կեղտոտ սպիտակեղենի համար, մոմլաթե դռշիկ, պացիենտի տեղափոխման հարթակ, հաշմանդամի սայլակ, ձեռնափայտ, հենակ, քայլակ, մերսիչ, բռնակ, թեքահարթակ) շփում են միջոցով թրջված լաթով կամ ոռոգում՝ սույն հրահանգի աղյուսակ 5-ում ներկայացված ռեժիմներին համապատասխան:

31. Այլ օժանդակ պարագաները, որոնք օգտագործվում են բժշկական կազմակերպություններում ընթացիկ աշխատանքներում (ռետինե ձեռնոց, ռետինե և կիրգայե ճտքակոշիկ, կաշվից կամ կաշվի փոխարինիչից հողաթափեր, խաղալիք (փայտե, պլաստմասե, ռետինե, մետաղյա)), շփում են միջոցի լուծույթով թրջված լաթով: Խոշոր առարկաները, որոնց շփումը դժվար է, մշակվում են ոռոգման եղանակով: Խոշոր առարկաները, ինչպես նաև կոշիկի արտաքին և ներքին մակերեսները, որոնց ընկղմումը դժվար է, մշակում են ոռոգման եղանակով: Մանր պարագաներն ամբողջությամբ ընկղմում են միջոցի լուծույթի մեջ: Ախտահանումից հետո պարզաջրում են հոսող ջրով 3 րոպե, որից հետո դրանք չորացնում են: Ռետինե և պոլիպրոպիլենային գորգերը, ռետինե, կաշվից կամ պոլիմերային նյութերից կոշիկները մշակում են սնկասպան ռեժիմով:

32. Յուրաքանչյուր պացիենտից հետո բուժաշխատողը փոխում է ձեռնոցը: Արյունով կամ կենսաբանական հեղուկներով ձեռնոցների աղտոտման դեպքում՝ հանելու ընթացքում ձեռքերի աղտոտումից խուսափելու համար ձեռնոցների տեսանելի աղտոտվածությունը մաքրում են միջոցի լուծույթով թրջած տամպոնով (անձեռոցիկով), բուժաշխատողների, մանրէաբանական լաբորատորիաների աշխատողների ձեռնոցները, անգամ վարակիչ նյութը ձեռնոցներին թափվելուց ախտահանում են (քլորոպրենային կաուչուկից, լատեքսից, նեոպրենից, նիտրիլից և քիմիական նյութերի նկատմամբ կայուն այլ նյութերից ձեռնոցներ): Ախտահանման կոնտեյնների մեջ լցնում են համապատասխան խտության միջոցի աշխատանքային լուծույթ, ձեռնոցները հագին՝ ձեռքերն ամբողջովին ընկղմում են ախտահանիչ լուծույթի մեջ՝ ազդեցության պահաժամին համապատասխան: Ախտահանված ձեռնոցները հանում են և գցում թափոնների օգտահանման համար նախատեսված կոնտեյնների մեջ:

33. Մաքրման պարագաները՝ խոզանակ և հատակմաքրիչ, ֆլաունդեր, մոպ, գոգաթիակ, սայլակ, դույլ, զամբյուղ և բաք, լաթեր, անձեռոցիկներ (գործվածքից կամ ոչ գործվածքային նյութից), ինչպես նաև հավաքման մեքենաների տարբեր մասեր և հավաքման տարբեր պարագաներ, ընկղմում են միջոցի լուծույթի մեջ այնպես, որ

առարկաները 1 սմ-ից ոչ պակաս շերտով ծածկվեն, ախտահանումից հետո լվանում են ջրով և չորացնում: Խոշոր առարկաները, որոնց մշակումն ընկղմման եղանակով հնարավոր չէ, լուծույթով թրջված լաթով շփում կամ ոռոգում են: Ախտահանումից հետո գույքը լվանում են ջրով, չորացնում են: Մաքրման պարագաների ախտահանման ռեժիմները ներկայացված են սույն հրահանգի աղյուսակ 5-ում: Գործվածքից կազմված առարկաները մշակում են ընկղմման եղանակով՝ 1 կգ չոր գործվածքին 5 լ աշխատանքային հեղուկ հաշվարկով, պահաժամից հետո առարկաները լվանում են ջրով:

Աղյուսակ 5

Բժշկական և այլ կազմակերպություններում օժանդակ պարագաների և օբյեկտների ախտահանման ռեժիմները միջոցի լուծույթներով տարբեր էթիոլոգիայի վարակների համար

Վարակի էթիոլոգիան	Ախտահանման օբյեկտ					
	Օժանդակ պարագաներ՝ ռետինից, մետաղից, պլաստմասից, ապակուց		Մաքրման պարագաներ		Կենսաբանական հեղուկներով աղտոտված (լատեքս, ռետին, պոլիվինիլքլորիդ) ձեռնոցով ձեռք	
	Մշակման եղանակները					
	Շփում, ոռոգում		Ընկղմում		Ընկղմում	
	Աշխատանքային լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի %, ազդեցության պահաժամը, րոպե					
	%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե
Մանրէային (տուբերկուլոզից բացի)	0,1	30	0,2	30	2,0	1
	0,2	20	0,25	20		
	0,25	15	0,5	15		
	0,5	10	-	-		
Վիրուսային	0,15	30	0,2	30	2,0	1
	0,2	20	0,25	20		
	0,25	15	0,5	15		
	0,5	10	-	-		
Սնկային (կանդիդոզ)	0,1	30	0,2	30	2,0	1
	0,2	20	0.25	20		
	0.25	15	0,5	15		
	0,5	10	-	-		
Սնկային (դերմատոֆիտիա)	0,2	30	0,2	45	2,0	1
	0.25	20	0.25	30		
	0,5	15	0,5	20		

	0,75	10	0,75	15		
Բորբոսասնկեր	0,15	30	0,25	30	-	-
	0,25	15	0,5	15		
Տուբերկուլոզ ²	0,15	60	0,25	30	2,0	1
	0,2	30	0,5	15		
	0,25	20	1,0	5		
	0,5	10	-	-		
	1,0	5	-	-		

Նշում ¹ Առարկաներն ու օբյեկտները ներկայացված են սույն հրահանգի 3 գլխում
² Թեսթավորվել է *Mycobacterium terrae*-յի վրա:.

34. Սանիտարատեխնիկական սարքավորումների՝ խեցե, չուգունե և ակրիլային լոգարաններ, լվացարաններ, զուգարանակոնքեր, միզարաններ, ցնցուղարաններ, լոգախցիկներ, բալնեղոգիական և հիդրոմերսող սարքավորումների՝ բուժական, ցեխի, հանքային, հիդրոմերսող ավազաններ, ՍՊԱ պատիճներ, հիդրոմերսող սարքավորումների եզրերը մշակում են միջոցի լուծույթով, որի ծախսի սահմանված չափաքանակը սանիտարատեխնիկական սարքավորման մշակման ժամանակ շփման եղանակով կազմում է 150 մլ/մ² մակերես, ոռոգման եղանակով՝ 300 մլ/մ² մակերես (հիդրոպուլտի, ավտոմաքսի օգտագործմամբ), 150 մլ/մ² մակերես («Կվազար» տեսակի ցողացրիչի օգտագործմամբ): Ոռոգման եղանակով ախտահանումն իրականացնում են անհատական պաշտպանության միջոցների կիրառմամբ: Սանիտարատեխնիկական սարքավորումների ախտահանման ռեժիմները ներկայացված են սույն հրահանգի աղյուսակ 6-ում:

35. Ջուգարանակոնքերի և միզարանների արդյունավետ մշակման համար մակերեսներին առկա կենսաքանական աղտոտվածությունը (կղանք, մեզ և այլն) նախօրոք նվազացնում են, լվանում ջրով: Միջոցի սահմանված խտությամբ և քանակով աշխատանքային լուծույթը (աղյուսակ 6) ներմուծում են մակերեսին, խտանյութ կիրառելիս, անկախ բժշկական կազմակերպության տեսակից, 50 մլ միջոց լցնում են զուգարանակոնքերի կամ միզարանների մեջ: Մոտ 1 րոպե իրականացնում են մակերեսի մեխանիկական մաքրում՝ մաքրման օժանդակ պարագաներով (օրինակ՝ խոզանակ), առավել ուշադրություն հատկացնելով դժվար հասանելի տեղերի մշակմանը (զուգարանակոնքի օղագոտու տակ), պահաժամից հետո զուգարանակոնքը լվանում են ջրով:

36. Մշակման մեթոդաբանություն՝ լոգարանների, լվացարանների, լոգախցիկների մակերեսին քսում են միջոցի սահմանված խտությամբ և քանակով աշխատանքային լուծույթ (աղյուսակ 6), մոտ 1 րոպե իրականացնում են մակերեսի մեխանիկական մանրակրկիտ մաքրում՝ մաքրման օժանդակ պարագաներով (օրինակ՝ լաթ, սպունգ), առավել ուշադրություն հատկացնելով դժվար հասանելի տեղերի մշակմանը (ծորակի և հոսարանի շուրջ), սպասում են պահաժամը, ախտահանիչի մնացորդները լվանում են ջրով:

37. Բալնեոլոգիական և հիդրոմերսոլ սարքավորումների մաքրումն ու ախտահանումն իրականացվում է տվյալ բժշկական կամ այլ կազմակերպության սահմանած կանոնակարգին համապատասխան՝ հաշվի առնելով սարքավորման արտադրողի առաջարկները:

38. Մշակման մեթոդաբանություն՝ մաքրման նպատակով լոգարանների ու ավազանների պատերին շփման կամ ոռոգման եղանակով լաթի, սպունգի օգնությամբ քսում են սահմանված խտությամբ և քանակով աշխատանքային լուծույթ (աղյուսակ 6), սպասում են պահաժամը, ախտահանիչի մնացորդները լվանում են ջրով:

39. Հիդրոմերսոլ սարքավորումների ուրվագծերի մշակման մեթոդաբանություն՝ ավազանը լցնում են 18-20°C ջրով, ավելացնում են միջոց այն քանակությամբ, որն անհրաժեշտ է 0,4% խտությամբ (0,4 լ խտանյութ 100 լ ջրին): Ախտահանման նպատակով համակարգի մեջ աշխատանքային լուծույթը մղելու համար պոմպը 5 րոպե միացնում են, այնուհետև անջատում պոմպը և ավազանից դուրս թափում ախտահանիչը: Ավազանը լցնում են մաքուր տաք կամ սառը ջրով, պոմպը միացնում 3 րոպե, անջատում են պոմպը, դուրս թափում ջուրը և պարզաջրում ավազանը:

40. Սանիտարատեխնիկական սարքավորումներից ժանգի, կրային նստվածքի հետքերը նախօրոք մաքրում են հատուկ թթվային լվացող միջոցներով:

Աղյուսակ 6

Բժշկական և այլ կազմակերպություններում սանիտարա-տեխնիկական, բալնեոլոգիական և հիդրոմերսոլ սարքավորումների ախտահանման ռեժիմները միջոցի լուծույթներով տարբեր էթիոլոգիայի վարակների համար

	Առարկաների և օբյեկտների տեսակը, նյութը և աղտոտվածության աստիճանը	
	Սանիտարատեխնիկական	Բալնեոլոգիական և հիդրոմերսոլ

Վարակի էթիոլոգիան	սարքավորում				սարքավորումների ներքին մակերեսներ			
	Սարքավորման մակերես՝ առանց տեսանելի աղտոտվածությ յան		Սարքավորման մակերես՝ տեսանելի աղտոտվածությ ամբ		Սարքավորման մակերես՝ առանց տեսանելի աղտոտվածությ յան		Սարքավորման մակերես՝ տեսանելի աղտոտվածությ ամբ	
	Ախտահանման եղանակը՝ ոռոգում և շփում							
	Աշխատանքային լուծույթի խտությունն ըստ պատրաստուկի %							
	%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե
Մանրէային (տուբերկուլոզ ից բացի)	0,1	20	0,1	30	0,25	10	0,25	15
	0,15	15	0,25	15	0,5	5	0,5	10
	0,25	10	0,5	10	--	--	--	--
	0,5	5	---	--	--	--	--	--
Վիրուսային	0,15	20	0,2	30	0,25	10	0,25	15
	0,2	15	0,25	20	0,5	5	0,5	10
	0,25	10	0,5	10	--	--	--	--
	0,5	5	0,75	5	--	--	--	--
Սնկային ² (կանդիդոզ)	0,1	30	0,2	30	0,25	10	0,25	15
	0,15	20	0,25	20	0,5	5	0,5	10
	0,25	10	0,5	10	--	--	--	--
Սնկային (դերմատոֆիտ իա) ²	0,15	30	0,25	30	0,25	15	0,25	30
	0,25	15	0,5	15	0,5	10	0,5	15
	0,5	10	0,75	10	--	--	--	--
	--	--	--	--	--	--	--	--
Բորբոսասնկե ր	0,25	20	0,25	30	--	--	--	--
	0,5	10	0,5	20	--	--	--	--
Տուբերկուլոզ ^{2,3}	0,2	30	0,25	30	--	--	--	--
	0,25	20	0,5	15	--	--	--	--

	0,5	10	1,0	5	--	--	--	--
--	-----	----	-----	---	----	----	----	----

Նշում ¹ Առարկաներն ու օբյեկտները ներկայացված են սույն հրահանգի 3, գլխում

2 Այս տեսակի ախտածին միկրոօրգանիզմների ի հայտ գալը կապված է կենսաբանական հեղուկների առկայության հետ

3 Թեսթավորվել է *Mycobacterium terrae*-յի վրա:

41. Բժշկական կազմակերպության սպիտակեղենը՝ անհատական և անկողնային սպիտակեղեն, անձնակազմի պաշտպանիչ հագուստ՝ խալաթ, արտահագուստ, գլխարկ, դիմակ, գլխաշոր և տեքստիլից պատրաստված այլ առարկաներ ախտահանում են: Սպիտակեղենի ախտահանման համար կիրառում են 1 կգ չոր սպիտակեղենին 5 լ աշխատանքային լուծույթ հաշվարկով:

42. Տուբերկուլոզով հիվանդի թաշկինակը, թքամանների առդիր գրպանիկները՝ ֆլանելից պատյաններն, ախտահանում են միայն կենսաբանական հեղուկներով աղտոտված, միկոբակտերիայի նկատմամբ արդյունավետ ախտահանման ռեժիմով: Այդ առարկաներն ախտահանում են ընդհանուր սպիտակեղենից առանձին: Միջոցի աշխատանքային լուծույթն օժտված չէ սպիտակեցնող հատկությամբ:

Աղյուսակ 7

Սպիտակեղենի ախտահանման ռեժիմները միջոցի լուծույթներով տարբեր էթիոլոգիայի վարակների համար

Վարակի էթիոլոգիան	Մշակման օբյեկտ, աղտոտվածության աստիճան			
	ԲԿ-ի սպիտակեղեն (այդ թվում անձնակազմի պաշտպանիչ հագուստ՝ խալաթ, գլխարկ, դիմակ, գլխաշոր)			
	Արտադրություններով չաղտոտված		Արտադրություններով աղտոտված (արյուն, խորխ, մեզ, կղանք և այլ կենսաբանական հեղուկներ)	
	Մշակման եղանակը՝ ընկղմում			
	Լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի, %, ազդեցության պահաժամը, րոպե			
	%	րոպե	%	րոպե

Մանրէային (տուբերկուլոզից բացի)	0,2	30	0,2	60
	0,5	15	0,5	30
Վիրուսային	0,2	30	0,2	60
	0,5	15	0,5	30
Մսկային (կանդիդոզներ)	0,2	30	0,2	60
	0,5	15	0,5	30
Մսկային (դերմատոֆիտիաներ)	0,25	60	0,5	60
	0,5	30	1,0	30
Բորբոսասնկեր	0,5	60	0,5	60
	1,0	30	1,0	30
Տուբերկուլոզ	0,25	60	0,5	60
	0,5	30	0,75	30
	0,75	20	1,0	20

Նշում՝ Թեսթավորվել է *Mycobacterium terrae*-ի վրա:

43. Ճաշարանի սպասքը՝ ափսե, բաժակ, գավաթ, դանակ, գդալ, պատառաքաղ, ախտահանումից առաջ նախապես մաքրում են սննդի մնացորդներից, ամբողջովին ընկղմում միջոցի լուծույթի մեջ՝ 2 և լուծույթը սպասքի 1 հավաքածուին (1 մարդու համար նախատեսված սպասք) հաշվարկով, սպասքը ծածկվում է 1 սմ-ից ոչ պակաս շերտով, ախտահանումից հետո 3 րոպե լվանում են մաքուր ջրով: Տարբեր նյութերից բաղկացած սպասքն ախտահանվում է առանձին, մետաղական և ապակյա սպասքն ախտահանելիս խուսափում են երկարատև ազդեցության պահաժամից: Սպասքի լվացման առարկաները՝ սպունգ, խոզանակ, ճաշասեղանները մաքրելու լաթ, օգտագործելուց հետո թրջում են միջոցի լուծույթի մեջ, հետո ջրով լվանում և չորացնում: Սպասք լվանալու պարագաները պահում են հատուկ առանձնացված տեղում: Միանվագ օգտագործման սպասքն ախտահանելուց հետո օգտահանում են: Միջոցի աշխատանքային լուծույթներն առանց սննդի մնացորդների սպասքի ախտահանման համար կիրառում են բազմակի՝ լուծույթի

պիտանելիության ժամկետում: Գույնի, տեսքի, փոփոխության, պղտորվելու դեպքում լուծույթը փոխում են:

Աղյուսակ 8

Բժշկական և այլ կազմակերպություններում մաքրման առարկաների, ճաշարանի սպասքի ախտահանման ռեժիմները միջոցի լուծույթներով տարբեր էթիոլոգիայի վարակների համար

Վարակի էթիոլոգիան	Մշակման օբյեկտ, աղտոտվածության աստիճան			
	ԲԿ-ի սննդի բլոկի սպասք			
	Տեսանելի չաղտոտված (առանց սննդի մնացորդների)		Տեսանելի աղտոտված (սննդի մնացորդներ)	
	Մշակման եղանակը՝ թրջում, ձեռքային եղանակ			
	Լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի, %, ազդեցության պահաժամը, րոպե			
	%	րոպե	%	րոպե
Մանրէային (տուբերկուլոզից բացի)	0,25	20	0,25	30
	0,5	10	0,5	15
Վիրուսային	0,25	20	0,25	30
	0,5	10	0,5	15
Սնկային (կանդիդոզներ)	0,25	20	0,25	30
	0,5	10	0,5	15
Սնկային (դերմատոֆիտիաներ)	0,25	30	0,5	30
	0,5	15	0,75	15
Բորբոսասնկեր	0,25	30	0,5	30
	0,5	15	1,0	15
Տուբերկուլոզ	0,25	30	0,25	60

	0,5	15	0,5	30
	1,0	5	0,75	15

Նշում ¹ Թեսթավորվել է *Mycobacterium terrae*-ի վրա:

44. Օդափոխության և օդորակման համակարգի (կենցաղային օդափոխիչներ, սալիտ-համակարգեր, մուլտիզոնալ սալիտ-համակարգեր, տանիքի օդափոխիչներ և այլն) իրականացնում են փոշեցրման, ընկղմման և շփման եղանակներով սույն հրահանգի աղյուսակ 9-ում ներկայացված ռեժիմներին համապատասխան: Ախտահանումից առաջ օդափոխության համակարգերն անջատում են հոսանքի աղբյուրից (բացի օդի մաքրման և սառեցման խցիկի մշակումը):

45. Օդի դեզոդորացման, հոտերի չեզոքացման, ախտահանման մեթոդաբանությունը՝ իրականացնում են սենքերի մակերեսների նախնական ախտահանում: Ապահովում են սենքի հերմետիկություն, փակում են դռներն ու պատուհանները, անջատում ներծիգ-արտածիգ օդափոխությունը: Համապատասխան տեխնիկական սարքավորման (աէրոզոլների գեներատոր) օգնությամբ իրականացնում են միջոցի աշխատանքային լուծույթի ցողացրում սույն հրահանգի աղյուսակ 9-ում ներկայացված ռեժիմներին համապատասխան: Աշխատանքային լուծույթի ծախսի սահմանված չափաքանակը 10 մլ/մ³ է: Ախտահանման ավարտից հետո սենքը 15 րոպե օդափոխում են: Օդի ախտահանումն ակտիվացնելու համար միջոցի աշխատանքային լուծույթին ավելացնում են 5 ծավալային % 1,2-պրոպիլենգլիկոլ: Ակտիվացրած լուծույթների աշխատանքային ռեժիմները ներկայացված են սույն հրահանգի աղյուսակ 9-ում:

Աղյուսակ 9

Օդափոխության և օդորակման համակարգի, ինչպես նաև օդի ախտահանման
ռեժիմները միջոցի աշխատանքային լուծույթով

Մշակվող օբյեկտներ	Լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի %	Ազդեցության պահաժամը, րոպե	Ախտահան ման եղանակը
Կենտրոնական և կենցաղային օդափոխիչների և ընդհանուր	0,15	60	Շփում կամ ռոզգում
	0,25	30	

օդափոխանակության բաժիններ, օդընդունիչ և օդաբաշխիչներ				
Օդային ֆիլտրեր		0,5	60	Ընկղմում
		0,75	30	
		1,0	15	
Ռադիատորների վանդակաճաղեր, գլխադիրներ, կոնդենսատի կուտակիչներ		0,15	60	Շփում
		0,25	30	
Օդամուղներ ¹		0,15	60	Ռոռզում
		0,25	30	
Սենքերի օդի մշակում	Մանրէային վարակներ (տուբերկուլոզից բացի)	0,075	30	Ցողացրում աէրոզոլներ ի գեներատոր ի միջոցով
		0,15	15	
	Վիրուսային վարակներ	0,1	30	
		0,25	15	
	Սնկային վարակներ	0,25	30	
		0,5	15	
	Տուբերկուլոզի դեպքում ²	0,25	30	
		0,5	20	
Սենքերի օդի մշակում (5 ծավալային % 1,2- պրոպիլենգլիկոլ պարունակող աշխատանքային լուծույթների կիրառմամբ)	Մանրէային վարակներ (տուբերկուլոզից բացի)	0,075	15	ցողացրում աէրոզոլներ ի գեներատոր ի միջոցով
	Վիրուսային վարակներ	0,1	15	
	Սնկային վարակներ	0,25	15	
	Տուբերկուլոզի դեպքում ²	0,25	30	

Նշում ¹ –մշակման ռեժիմներն արդյունավետ են տուբերկուլոզի միկրոակտերիայի նկատմամբ:

² Թեսթավորված է *Myco-bacterium terrae*-ի վրա:

46. Ախտահանիչ գորգերի, ներքնակների և պատնեշների հագեցման (տոգորման) նպատակով կիրառում են միջոցի լուծույթ՝ 0,5 % խտությամբ: Լուծույթի ծավալը կախված է արտադրատեսակի չափսերից և նշված է ախտահանիչ գորգի կիրառման հրահանգում: Աշխատանքային լուծույթի փոփոխման հաճախականությունը կախված է գորգի օգտագործման ինտենսիվությունից (միջինը՝ 3 օրը մեկ): Ախտահանիչ պատնեշի կիրառման կարգը մանրամասն նկարագրված է արտադրողի կողմից, հարմարանքներին կից հրահանգում:

5. ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒՄ ՄԻՋՈՑԻ ԼՈՒԾՈՒՅԹՆԵՐՈՎ ՆԵՐՀԻՎԱՆԴԱՆՈՑԱՅԻՆ ՎԱՐԱԿՆԵՐԻ ՀԱՐՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՀԱՅՏՆԱԲԵՐՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

47. Մշակման մեթոդաբանություն: Ստացիոնարում (բաժանմունքում) ներհիվանդանոցային վարակի (ՆՀՎ) հարուցչի հայտնաբերման ժամանակ, ներառյալ ժամանակակից հոսպիտալային (կլինիկական) լայն դեղորայքակայուն շտամները, պացիենտի հետ շփում ունեցող բոլոր օբյեկտների (ներառյալ սենքերի մակերեսները, կահավորանքի և խնամքի պարագաները, բժշկական արտադրատեսակները, արտադրությունները և կենսաբանական հեղուկները, բժշկական թափոնները) ախտահանումն իրականացնում են սույն հրահանգի աղյուսակ 10-ում ներկայացված ռեժիմներին համապատասխան:

Աղյուսակ 10

Ներհիվանդանոցային վարակների¹ հարուցիչներով, ներառյալ ժամանակակից հոսպիտալային (կլինիկական) դեղորայքակայուն շտամներով^{1,2,3} բաղարկված տարբեր օբյեկտների ախտահանման ռեժիմները² միջոցի լուծույթներով

Ախտահանման օբյեկտ	Վարակի էթիոլոգիան				Մշակման
	Գրամ (--) բակտերիաներ ³		Գրամ (+) բակտերիաներ ⁴		
	Աշխատանքային լուծույթի	Ախտահանման	Աշխատանքային լուծույթի	Ախտահանման	

	խտությունը, ըստ միջոցի, %	պահաժամը, ռոպե	խտությունը, ըստ միջոցի, %	պահաժամը, ռոպե	եղանակը
Սենքերի մակերեսները, կոշտ կահույք, սարքեր, սարքավորումներ առանց օրգանական աղտոտվածության	0,2	30	0,2	30	Շփում, ոռոգում
Սենքերի մակերեսները, կոշտ կահույք, սարքեր, սարքավորումներ օրգանական աղտոտվածությամբ	0,5	15	0,5	15	Շփում, ոռոգում
Դեղատնային և լաբորատոր սպասք (փորձանոթներ, պիպետներ, Պետրիի թասիկներ, առարկայական ապակիներ, ռետինե տանձիկներ, փողրակներ և այլն), սպասքի լվացման համար օգտագործվող առարկաները	0,5	15	0,5	15	Թրջում
Ճաշարանային սպասք, այդ թվում միանվագ օգտագործման՝ առանց սննդի մնացորդների	0,5	15	0,5	15	Թրջում
Ճաշարանային սպասք, այդ թվում միանվագ օգտագործման՝ սննդի մնացորդներով	0,75	15	0,75	15	Թրջում
Բամբակյա կամ սինթետիկ գործվածքից սպիտակեղեն և հագուստ	0,75	30	0,75	30	Թրջում

օրգանական աղտոտվածությամբ:					
Բժշկական արտադրատեսակներ (այդ թվում կտրող-ծակող) ներառյալ ատամնաբուժական գործիքներ, ատամնատպվածքներ և հիվանդի խնամքի պարագաներ:	0,5	15	0,5	15	Ընկղմում Թրջում
Տականոթներ, այդ թվում՝ բիրթաղանթի պարունակության կասկածով	0,5	15	0,5	15	Թրջում
Սանիտարատեխնիկական և սարքավորումներ	0,2	30	0,2	30	Շփում, ռոռգում
Մաքրման պարագաներ	0,2	30	0,2	30	Թրջում

Նշումներ ¹- Տվյալ ռեժիմներն օգտագործվում են ստացիոնարում (բաժանմունքում) ներհիվանդանոցային վարակների հարուցիչների հայտնաբերման դեպքում

²-թեստավորված է օգտագործելով *Klebsiella pneumoniae* 22, *Pseudomonas aeruginosa*, *Acinetobacter baumannii* 221, *Staphylococcus haemolyticus* 39.

³- Գրամբացասական մանրէներ *Klebsiella pneumoniae* 22, *Pseudomonas aeruginosa*, *Acinetobacter baumannii* 221, ներառյալ ժամանակակից հոսպիտալային (կլինիկական) շտամները

⁴-Գրամդրական մանրէներ *Staphylococcus haemolyticus* 39, ներառյալ ժամանակակից հոսպիտալային (կլինիկական) շտամները

6. ՄԻՋՈՑԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԼՈՒԾՈՒՅԹՆԵՐԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄ ՀԱՏՈՒԿ ՎՏԱՆԳԱՎՈՐ ՎԱՐԱԿՆԵՐԻ ՀԱՐՈՒՑԻՉՆԵՐՈՎ ԲԱՂԱՐԿՎԱԾ ՄԱԿԵՐԵՍՆԵՐԻՆ

48. Միջոցի աշխատանքային լուծույթները կարող են օգտագործվել տարբեր օբյեկտների ախտահանման համար հատուկ վտանգավոր վարակների՝ խոլերայի, տուլարեմիայի, բրուցելլոզի և սիբիրյան խոցի օջախներում, ինչպես նաև վարակի հարուցիչների սպորների: Ախտահանման ռեժիմները հատուկ վտանգավոր վարակների օջախներում ներկայացված է սույն հրահանգի աղյուսակ 14-ում:

Խոլերայի¹, տուլարեմիայի, բրուցելոզի, սիբիրյան խոցի հարուցիչներով և սպորներով բաղարկված տարբեր օբյեկտների ախտահանման ռեժիմներ միջոցի լուծույթներով

Ախտահանվող օբյեկտ	Վարակի էթիոլոգիան						Մշակման եղանակը
	Խոլերա		Տուլարեմիա, բրուցելոզ, ժանտախտ		Մանրէների սպորներ ^{2,3} , այդ թվում սիբիրյան խոցի		
	Աշխատանքային լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի՝%, ախտահանման պահաժամը՝ րոպե						
	%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե	
Սենքերի մակերեսներ, կոշտ կահույք, սարքավորումներ, սարքեր	0,15	60	0,5	60	3,0	30	Ոռոգում
Սանիտարատեխնիկական սարքավորումներ	0,5	60	0,75	60	3,0	30	Ոռոգում
Մաքուր և լաբորատոր սպասք	0,1	60	0,15	60	3,0	30	Ընկղմում
Սպասք սննդի մնացորդներով	0,75	60	0,75	60	5,0	30	Ընկղմում
Սպիտակեղեն առանց արտաթորանքներով աղտոտվածության	0,1	60	0,15	60	3,0	30	Թրջում

Սպիտակեղեն՝ արտաթորանքներով աղտոտված	1,5	60	1,5	60	--	--	Թրջում
Լաթեր	1,5	60	1,5	60	5,0	30	Թրջում
Բժշկական արտադրատեսակներ և հիվանդի խնամքի պարագաներ	0,15	60	0,5	60	3,0	30	Ընկղմում
Մաքրման պարագաներ	1,5	60	1,5	60	5,0	30	Ընկղմում

Նշումներ ¹- ախտահանումն իրականացվում է աշխատանքային լուծույթների ջերմաստիճանի 18°C±2 պայմաններում

²-ոչնչանում են մանրէների սպորները (անաէրոբ վարակների և սիբիրյան խոցի հարուցիչները,)

³-սիբիրյան խոցի հարուցիչներով բաղարկված օբյեկտների ախտահանումը երաշխավորված է միայն կենսաբանական հեղուկներով աղտոտվածության բացակայության դեպքում

7. ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԹԱՓՈՆՆԵՐ

49. Բժշկական թափոնների ախտահանումը բժշկական և այլ կազմակերպություններում իրականացվում է գործող սանիտարական կանոններին համապատասխան:

50. Միջոցը և նրա աշխատանքային լուծույթներն օգտագործվում են հետևյալ թափոնների և նրանց հավաքման տարաների մշակման համար՝

1) Կենսաբանական հեղուկներով աղտոտված մեկանգամյա օգտագործման բժշկական արտադրատեսակներ՝ մետաղից, ապակուց, պլաստմասից, ռետինից,

2) Կենսաբանական հեղուկներով աղտոտված վիրակապական նյութ, անձնակազմի արտահագուստ, մեկանգամյա օգտագործման սպիտակեղեն և գործվածքից այլ արտադրատեսակներ, որոնք աղտոտված են կենսաբանական հեղուկներով:

3) Հեղուկ թափոններ, լվացման ջրեր, այդ թվում հեղուկ բկանցքի ողողումից հետո:

4) Կենսանյութ (մեզ, կղանք, խորխ, էնդոտրախեալ ասպիրատ, փոխման զանգված, ողնուղեղային հեղուկ, դրենաժային նյութ, վիրահատական նյութ, լվացման ջրեր, այդ

թվում էնդոսկոպիկ, պաթոլոգիաանատոմիական, օրգանական վիրահատական թափոններ (օրգաններ, հյուսվածքներ և այլն), արյուն և արյամբ խառնված կենսահեղուկներ), ինչպես նաև սննդի մնացորդներ:

5) Մանրէաբանական լաբորատորիաների թափոններ (շտամներ, կուլտուրաներ, պատվաստանյութեր, 3-4 դասի ախտածնության վիրուսաբանական վտանգավոր նյութ):

6) Շենքերի աղբահեռացման համակարգ, ներառյալ աղբահեռացման սարքավորումներ, աղբատար մեքենաներ, աղբարկղեր և այլն,

7) Բժշկական կազմակերպության բոլոր բաժանմունքների (բացառությամբ վարակիչ, մաշկա-վեներական, հակատուբերկուլոզային) A դասի թափոնների, ոչ վարակիչ թափոնների (վարակիչ հիվանդների, պացիենտների կենսաբանական հեղուկների հետ շփում չունեցած) հավաքման բազմակի օգտագործման տարաներ:

8) B և B դասի թափոնների հավաքման տարա, աղբատար մեքենայի թափք:

9) Պացիենտի արտադրությունների հավաքման տարաներ, լաբորատոր սպասք:

10) Խորխից մաքրած թքամաններ:

11) Ախտահանման և լվացման պոտենցիալ վարակիչ աշխատանքային լուծույթներ, որոնք կիրառվում են բժշկական արտադրատեսակների ախտահանման հետ չհամակցված մաքրման նախամանրէազերծման մշակման փուլում:

12) Լվացման ջրեր, որոնք առաջանում են բժշկական արտադրատեսակների ախտահանման հետ չհամակցված մաքրման փուլում ախտահանիչներով աշխատելիս:

51. B և B դասի թափոնները ախտահանվում են թափոնների առաջնային հավաքման տեղերում, ախտահանիչ լուծույթի մեջ ընկղմման եղանակով, հատուկ առաձնացված տարողության մեջ, մեկանգամյա փաթեթով փաթեթավորումից անմիջապես առաջ: Հատուկ ուշադրություն է դարձվում մեծ քանակի կենսաբանական հեղուկներ պարունակող հեղուկ և պինդ թափոններին:

52. Բժշկական կազմակերպության բոլոր բաժանմունքների (բացառությամբ վարակիչ, մաշկա-վեներական), հակատուբերկուլոզային, A դասի թափոններն ամեն օր լվացվում և ախտահանվում են շփման, ընկղմման և ոռոգման եղանակներով:

53. Ախտահանումից հետո կեղտաջրերը թափվում են բժշկական կազմակերպության կոյուղու մեջ:

54. Բժշկական թափոնների և նրանց հավաքման ու հեռացման բեռնարկղերը մշակում են աղյուսակ 12, 13-ում ներկայացված ռեժիմներով:

Բժշկական թափոնների ախտահանման ռեժիմները միջոցի լուծույթներով

[illegible]

Կենսաբանական հեղուկներ	Հեղուկ թափոններ, լվացման ջրեր, միկրոկենսաբանական լաբորատորիաների թափոններ(պատվաստանյութ, նմուշներ, շտամմներ, վիրուսային նյութ)	Խառնել միջոցի 1 % լուծույթի հետ 1:2	30	Խառնել միջոցի 1 % լուծույթի հետ 1:2	60	Խառնել միջոցի 1 % լուծույթի հետ 1:2	60
	Հիվանդի կենսաբանական նյութ, խորխ, ձևավորված կղանք՝ խառնված մեզի և ջրի հետ 1:5 հարաբերությամբ, ջրի կղանք, փսխման զանգված, ողնուղեղային հեղուկ, էնդոտրախեալ ասպիրատ:	Խառնել միջոցի 1 % լուծույթի հետ 1:2	30	Խառնել միջոցի 1 % լուծույթի հետ 1:2	60	Խառնել միջոցի 1 % լուծույթի հետ 1:2	60
	Արյուն և արյան հետ խառնված կենսաբանական հեղուկներ	Խառնել միջոցի 1 % լուծույթի հետ 1:2	30	Խառնել միջոցի 1 % լուծույթի հետ 1:2	60	Խառնել միջոցի 1 % լուծույթի հետ 1:2	60
	Սննդի մնացորդներ	Խառնել միջոցի 0,4% լուծույթի հետ 1:1	30	Խառնել միջոցի 0,5 % լուծույթի հետ 1:1	60	Խառնել միջոցի 0,5 % լուծույթի հետ 1:1	60
	Մեզ, հեղուկ բկանցքի ողողումից հետո	75 մլ խտանյութը 10 լիտրին	15	100 մլ խտանյութը 10 լիտրին	30	100 մլ խտանյութը 10 լիտրին	30
		Խառնել միջոցի 0,4%	30	Խառնել միջոցի 0,75 %	60	Խառնել միջոցի 0,75 %	60

		լուծույթի հետ 1:1		լուծույթի հետ 1:1		լուծույթի հետ 1:1	
Ախտաբանաան ատոմիական թափոններ, վիրահատական օրգանական թափոններ	Օրգաններ, հյուսվածքներ և այլն	Խառնել միջոցի 1 % լուծույթի հետ 1:2	30	Խառնել միջոցի 1 % լուծույթի հետ 1:2	60	Խառնել միջոցի 1 % լուծույթի հետ 1:2	60
Ախտահանիչ նյութերի օգտագործված աշխատանքային լուծույթներ, պոտենցիալ վարակված, որոնք օգտագործվել են գործիքների նախամանրէագե րծման մշակման և ախտահանման համար, ինչպես նաև լվացման ջրերը, որոնք առաջացել են գործիքների մշակման այդ փուլերում	Քիմիական և կենսաբանական աղտոտման մնացորդային քանակներ պարունակող ջրային լուծույթ՝	75 մլ խտանյու թը 10 լիտրին	15	100 մլ խտանյու թը 10 լիտրին	30	100 մլ խտանյու թը 10 լիտրին	30

Նշումներ ¹- Ե դասի թափոնների համար

²- Ե դասի թափոնների համար

³- Կենսաբանական հեղուկների տեսակները ներկայացված են սանիտարական կանոններում

⁴- Թեսթավորված է *Mycobacterium terrae*-յի վրա

Աղյուսակ 13

Բժշկական թափոնների հավաքման տարաների, աղբահավաք սարքավորումների
ախտահանման ռեժիմներ միջոցի լուծույթներով

	Նյութը, որից պատրաստված է մշակվող օբյեկտը և	Վարակի էթիոլոգիան		
		Մանրէային (տուբերկուլոզից բացի) վիրուսային ¹ ,	Մանրէային (տուբերկուլոզից բացի) վիրուսային,	տուբերկուլ ոզ ^{2,4}

Մշակվող օբյեկտներ	աղտոտվածության աստիճանը	սնկային (կանդիդոզ)		սնկային (դերմատոֆիտիա ¹			
		Լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի՝ %, պահաժամը՝ րոպե					
		%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե
Մշակման եղանակները՝ շփում, ոռոգում կամ ընկղմում							
A, B, B դասի թափոնների հավաքման բազմակի օգտագործման տարաներ, կենսաբանական հեղուկներով չաղտոտված	Պլաստիկից, մետաղից և այլ հարթ, ոչ ծակոտկեն նյութերից պատրաստված պարզ կառուցվածքով տարաներ, այդ թվում տեսանելի աղտոտվածությամբ	0,2	15	0,25	15	0,2	30
		0,25	10	0,5	10	0,25	20
Մշակման եղանակը՝ ընկղմում							
Հիվանդի արտաթորանքների հավաքման տարաներ, լաբորատոր սպասք և մակերեսներ, որտեղ հավաքվել է կենսաբանական նյութը		--	--	0,25	30	0,25	30
		--	--	0,5	15	0,5	15
Խորիսից մաքուր թքամաններ		--	--	--	--	0,25	30
		--	--	--	--	0,5	15
Մշակման եղանակը՝ շփում, ոռոգում							
Աղբահավաք սարքավորումներ, աղբարկղեր	Պլաստիկից, մետաղից և այլ հարթ, ոչ ծակոտկեն նյութերից պատրաստված պարզ կառուցվածքով տարաներ, այդ	0,25	20	0,25	30	0,25	30
		0,5	10	0,5	20	0,5	20

	թվում տեսանելի աղտոտվածությամբ						
--	-----------------------------------	--	--	--	--	--	--

Նշումներ ¹- Ե դասի թափոնների համար

²- Ե դասի թափոնների համար

³- A և B դասի թափոնների տարաների ախտահանումն իրականացվում է մանրէային և վիրուսային ռեժիմներով, B դասը՝ տուբերկուլոզի

⁴- Թեսթավորված է *Mycobacterium terrae*-յի վրա

55. Վարակիչ հիվանդներին տեղափոխող սանիտարական տրանսպորտը, աղտոտված սպիտակեղենը և բժշկական արտադրատեսակները ախտահանում են՝ ելնելով արտաքին և ներքին մակերեսների աղտոտվածությունից: Տրանսպորտի ախտահանումն իրականացնում են շփման և ոռոգման եղանակով, ռեժիմները ներկայացված են սույն հրահանգի աղյուսակ 14-ում: Սննդամթերք տեղափոխող ավտոտրանսպորտը ախտահանում են մանրէային ռեժիմով, ախտահանումից հետո մշակված մակերեսները լվանում են ջրով և չորացնում: Հանրային տրանսպորտը ախտահանում են մանրէային ռեժիմով, իսկ ձեռքերի հետ հաճախակի շփվող մակերեսները՝ սնկային վարակների ռեժիմին համապատասխան: Վիրուսային համաճարակների ժամանակ հանրային տրանսպորտի մակերեսներն ախտահանում են վիրուսային ռեժիմով:

Աղյուսակ 14

Տրանսպորտային միջոցների ախտահանման ռեժիմները միջոցի լուծույթներով տարբեր

էթիոլոգիայի վարակների ժամանակ

Ախտահանման օբյեկտ	Լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի	Վարակի էթիոլոգիան, պահաժամը (րոպե)				Մշակման եղանակը
		Մանրէային՝ տուբերկուլոզ ից բացի	Վիրուսային	Սնկային	Տուբերկուլոզ	
		րոպե	րոպե	րոպե	րոպե	
Սանիտարական տրանսպորտ՝ օրգանական չաղտոտված (վարակի	0,1	30	-	-	-	Շփում, ոռոգում (պինդ մակերեսներ)
	0,15	20	20	30	-	
	0,2	15	15	--	30	
	0,25	--	10	15	20	
	0,5	-	-	10	15	

էթիոլոգիայից կախված)						Մշակում միջոցի լուծույթով թրջված խոզանակով (փափուկ և ծակոտկեն մակերեսներ)
Սանիտարական տրանսպորտ՝ օրգանական աղտոտված (վարակի էթիոլոգիայից կախված)	0,15	30	-	-	-	
	0,2	20	30	-	30	
	0,25	15	20	30	20	
	0,5	--	10	15	10	
	0,75	--	--	--	10	
Հանրային տրանսպորտ	0,1	30	30	-	-	
	0,15	20	20	-	-	
	0,2	15	15	-	-	
	0,25		-	-	-	
Հանրային տրանսպորտի ծեղքերի հետ հաճախ շփվող մակերեսներ	0,25	--	-	30	--	
	0,5	--	-	15	-	
Մենդամթերք տեղափոխող տրանսպորտ	0,1	30	--	--	--	
	0,2	15	--	--	--	

Նշումներ ¹ Թեստավորված է *Myco-bacterium terrae*-ի վրա

8. ԱԽՏԱՀԱՆՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՈԼՈՐՏԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

56. Սոցիալական ծառայություն մատուցող կազմակերպությունների, հանրակրթական հաստատությունների (ներառյալ մանկական նախադպրոցական, դպրոցական կրթական հաստատությունները), հանրային և վարչական հաստատությունների, արդյունաբերական և քիմիա-դեղագործական արդյունաբերության շուկաների, հանրային սննդի (ռեստորան, սրճարան, ճաշարան և այլն), մթերային առևտրի, դեղատների և այլ տարբեր օբյեկտների ախտահանումն իրականացվում է սույն հրահանգի աղյուսակ 3-ի մանրէային վարակների ռեժիմներով:

57. Տարբեր մակերեսների և սարքավորումների ախտահանումը մարզա-առողջարարական հաստատություններում (ֆիթնես-ակումբ, մարզահամալիր, լողավազան, ակվապարկ), սպասարկման ոլորտի հաստատություններում (բաղնիք, շոգեբաղնիք, վարսավիրանոց, գեղեցկության սրահ և այլն) իրականացվում է սույն հրահանգի աղյուսակ 3-ի սնկային վարակների համար առաջարկվող ռեժիմներին համապատասխան:

58. Մակերեսների, սարքավորումների, գործիքների ախտահանումը բնակչության սպասարկման ոլորտի օբյեկտներում (վարսավիրանոց, գեղեցկության, կոսմետիկական և մերսման սրահներ և այլն), դեղագործական և կենսատեխնոլոգիական արդյունաբերության (ոչ մանրէազերծ դեղամիջոցների արտադրություն՝ C և D դասի մաքրության սենքերում) իրականացվում է մանրէների (սենքերում մակերեսներ, սարքավորումների մակերեսներ) կամ սնկային վարակների (ծեղքերի, ոտքերի ավազաններ) ռեժիմներով՝ սույն հրահանգի աղյուսակ 3-ի ռեժիմներին համապատասխան: Կոսմետոլոգիական գործիքներն ախտահանվում են սույն հրահանգի աղյուսակ 3-ում ներկայացված ռեժիմներով:

59. Դատաբժշկական փորձաքննության հաստատություններում, դիախերձարաններում, պաթոլոգիաանատոմիական, կրոնական և թաղման արարողակարգեր կազմակերպող կազմակերպություններում մակերեսների և օբյեկտների ախտահանումն իրականացվում է վիրուսային վարակների ռեժիմին համապատասխան (աղյուսակ 3): Դիատար մեքենաներն ախտահանվում են սանիտարական տրանսպորտի ռեժիմով (աղյուսակ 14): Քրեակատարողական հիմնարկներում (բանտ, գաղութ, ճամբար) մակերեսների և օբյեկտների ախտահանումն իրականացվում է սույն հրահանգի աղյուսակ 3-ում ներկայացված տուբերկուլոզի համար առաջարկվող ռեժիմներին համապատասխան:

9. ՄԻՋՈՑԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՐԵՐԻ
ԱԽՏԱՀԱՆՄԱՆ, ՆԱԽԱՄԱՆՐԷԱԶԵՐԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՀԱՄԱԿՑՎԱԾ
ԵՐԿՈՒՍԸ ՄԵԿՈՒՄ

60. Մշակման ենթարկվում են վիրաբուժական, միկրովիրաբուժական, ատամնաբուժական, գինեկոլոգիական, կոսմետոլոգիական գործիքները, բարդ կառուցվածքով սարքավորումների բաղադրիչ մասերը, կոշտ և ճկուն էնդոսկոպները և

դրանց կից գործիքները, կուվեզները և դրանց քանդվող բաղադրիչ մասերը, լաբորատոր սպասքը և լաբորատորիայի առարկաները, ատամնաբուժական տպվածքները և կիսահումքերը և այլն:

61. Բժշկական նշանակության արտադրատեսակների և բարդ կառուցվածքով սարքերի և սարքավորումների ախտահանման/մաքրման առանձնացված փուլում միջոցի աշխատանքային լուծույթները չեն կիրառվում երկար ժամանակով թրջելու՝ «բժշկական արտադրատեսակները սառեցնելու» համար:

62. Բժշկական նշանակության իրերն օգտագործելուց հետո ենթակա են ախտահանման, նախամանրէազերծման և մանրէազերծման: Թույլատրվում է ախտահանումը և նախամանրէազերծումը իրականացնել մեկ փուլով: Ախտահանումը, այդ թվում՝ համակցված երկուսը մեկում, իրականացնում են ձեռքային (հատուկ այդ նպատակով առանձնացված կափարիչով պլաստմասե կամ արծնապատ (առանց ամբողջականության խախտման) տարաներում) կամ մեքենայացված (լվացող-ախտահանող մեքենաներում, ուլտրաձայնային սարքերում) եղանակներով:

63. Օրգանական աղտոտվածության ֆիքսումը կանխարգելելու նպատակով գործիքներն (վիրաբուժական, միկրովիրաբուժական, ատամնաբուժական, գինեկոլոգիական, կոսմետոլոգիական և այլն) օգտագործելուց հետո ընկղմում են աշխատանքային լուծույթի մեջ՝ չթույլատրելով դրանց չորացումը: Մինչ այդ հեռացնում են տեսանելի աղտոտվածությունը գործվածքից պատրաստված անձեռոցիկների (վիրախճուծների) օգնությամբ: Օգտագործված անձեռոցիկները տեղադրում են առանձին տարայի մեջ և ախտահանում, այնուհետև օգտահանում սույն հրահանգի աղյուսակ 12-ում ներկայացված ռեժիմներին համապատասխան: Գործիքներն ընկղմում են այնպես, որ խոռոչները լցվեն աշխատանքային լուծույթով՝ բացառելով օդային խցանների առաջացումը: Քանդվող մասերն ընկղմում են առանձնացված վիճակում, փականային մասեր ունեցող գործիքներն ընկղմվում են բաց վիճակում, մի քանի աշխատանքային շարժում անելով՝ դժվար հասանելի մասեր լուծույթի ներթափանցումն ապահովելու նպատակով: Տարայի և աշխատանքային լուծույթի ծավալը պետք է հնարավորություն ընձեռի գործիքները լիովին ընկղմելու համար, ապահովելով առնվազն 1 սմ աշխատանքային լուծույթի շերտի հաստությունը գործիքների վրա: Շփման եղանակով ախտահանում թույլատրվում է կիրառել այն բժշկական արտադրատեսակների համար, որոնք անմիջական չեն շփվում պացիենտի հետ և որոնց կառուցվածքային

առանձնահատկությունները թույլ չեն տալիս իրականացնել մշակում ընկղման եղանակով: Ախտահանման պահաժամից հետո արտադրատեսակները հանում են տարայի միջից և լվանում ախտահանիչ միջոցի մնացորդներից հոսող խմելու ջրով առնվազն 3 րոպե, լվանալով խողովակները ներարկիչով կամ էլեկտրաարտածիչով և թույլ չտալով բացթողնված ջուրը լցվի լվացվող արտադրատեսակներով տարայի մեջ: Բժշկական արտադրատեսակների ախտահանման ռեժիմները ներկայացված են սույն հրահանգի աղյուսակ 15-ում:

Աղյուսակ 15

Բժշկական արտադրատեսակների¹ ախտահանման և մանրէազերծման ռեժիմներ
միջոցի լուծույթով

Նյութը, որից պատրաստված է մշակվող օբյեկտը և աղտոտվածության աստիճանը	Վարակի էթիոլոգիան					
	Մանրէային (տուբերկուլոզից բացի) վիրուսային ¹ , սնկային (կանդիդոզ)		Մանրէային (տուբերկուլոզից բացի) վիրուսային, սնկային (դերմատոֆիտիա ¹		տուբերկուլոզ ^{2,4}	
	Լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի՝ %, պահաժամը՝ րոպե					
	%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե
1) Վիրաբուժական, միկրովիրաբուժական, ստոմատոլոգիական ¹ , գինեկոլոգիական գործիքներ:						
2) Լաբորատոր սպասք և լաբորատոր այլ պարագաներ:						
3) Ատամնապրոթեզներ, արտատպվածքներ						
Մշակման եղանակը՝ ընկղմում						
1.Հարթ, ոչ ծակոտկեն նյութերից (մետաղ, ապակի, պոլիմերային նյութեր, պլաստիկ) առարկաներ	0,25	15	0,25	30	0,2	30
					0,25	20

2. Պարզ կառուցվածքի, առանց խոռոչների, ծակոտկեն մակերեսների, ինչպես նաև փականային մասերի	0,5	10	0,5	15	0,5	15
					1,0	5
1. Ծակոտկեն նյութից (ոետին և այլ պոլիմերային նյութեր) առարկաներ, որոնց որակյալ մաքրումը հնարավոր չէ կամ կասկածելի է: 2. Բարդ կառուցվածքի, խոռոչներով ծակոտկեն մակերեսներ, ինչպես նաև փականային մասեր:	0,25	20	0,25	60	0,25	60
	0,5	15	0,5	30	0,5	30
	0,75	10	0,75	15	0,75	15
Բարդ կառուցվածքային սարքերի և սարքավորումների ⁵ տարրեր, որոնք ենթակա են քանդման (այդ թվում էնդոսկոպների գործիքներ)						
Մշակման եղանակը՝ ընկղմում						
1. Հարթ, ոչ ծակոտկեն նյութերից (մետաղ, ապակի, պոլիմերային նյութեր, պլաստիկ) առարկաներ 2. Պարզ կառուցվածքի, առանց խոռոչների, ծակոտկեն մակերեսների, ինչպես նաև փականային մասերի	0,25	15	0,25	30	0,2	30
					0,25	20
	0,5	10	0,5	15	0,5	15
					1,0	5
1. Ծակոտկեն նյութից (ոետին և այլ պոլիմերային նյութեր) առարկաներ, որոնց որակյալ մաքրումը հնարավոր չէ կամ կասկածելի է: 2. Բարդ կառուցվածքի, խոռոչներով ծակոտկեն մակերեսներ, ինչպես նաև փականային մասեր:	0,25	20	0,25	60	0,25	60
	0,5	15	0,5	30	0,5	30
	0,75	10	0,75	15	0,75	15

Նշում. * – Թեստավորված *Mycobacterium terrae*-ի վրա

¹ –Ռոտացիոն գործիքներ, կոշտհամաձուլվածքային բորեր և ալմաստե հղկող դիսկեր, հայելիներ, արմատի ասեղներ, աքցան, հարթիչ, էքսկավատոր, ալմաստե դրիլբորերի գլխիկներ, նշտար, ունելի, մկրատ, սեղմակ և ընկղմման եղանակով մշակվող այլ օբյեկտներ:

² –Ատամնաբուժական արտատպվածքներ ալգինատային, սիլիկոնային նյութերից, պիլիթերային խեժից, ատամնապրոթեզային կիսահումքեր մետաղից, կերամիկայից, պլաստմասից և այլ նյութերից, արտիկուլատորներ:

³ –Այդ թվում թոքերի արհեստական շնչառության և նարկոզա-շնչառական սարքերի տարրեր (ներառյալ շնչառական ուղվազծերը, պարկերը, շնչադիմակները, խոնավացուցիչները և այլն) նախամանրէագերծման և մանրէագերծման փուլերից առաջ:

64. Բժշկական արտադրատեսակների նախամանրէագերծումն իրականացվում է միջոցի աշխատանքային լուծույթներով դրանց ախտահանումից հետո սույն հրահանգի աղյուսակ 16-ում և 1, 2 սխեմաներում ներկայացված ռեժիմներին համապատասխան:

65. Կիրառումից անմիջապես հետո վիրաբուժական, միկրովիրաբուժական և ատամնաբուժական գործիքներն ամբողջությամբ ընկղմվում են միջոցի լուծույթի մեջ, պահում են անհրաժեշտ ազդեցության ժամանակը և դրանից հետո սկսում են նախամանրէագերծում, այդ թվում ախտահանման հետ համակցված:

66. Գործիքների մակերեսների տեսանելի մակերեսները մաքրում են ձեռքային եղանակով: Կառուցվածքային բարդ արտադրատեսակները, ինչպես նաև խոռոչներով, խողովակներով, ծակոտկեն մակերեսով առարկաները մաքրում են ուլտրաձայնային մեթոդով: Բարակ խողովակների, անցքերի, արտադրատեսակի դժվարհասանելի մասեր լուծույթի լավ թափանցման համար իրականացվում է մի քանի աշխատանքային շարժում: Թրջումից հետո նույն լուծույթի մեջ իրականացնում են արտադրատեսակի մաքրում օգնող հարմարանքներով: Հաջորդաբար պարզաջրում են արտադրատեսակները՝ սկզբում խմելու ջրով, այնուհետև՝ թորած: Եզրափակիչ ախտահանումից առաջ գործիքները չորացնում են:

67. Արտադրատեսակների նախամանրէագերծման որակը գնահատվում է ազոպիրամային կամ ամիդոպիրինային փորձ դնելով՝ արյան մնացորդային քանակության առկայության համար, ինչպես նաև ֆենոլֆթալեինային փորձ դնելով՝ լվացող միջոցների հիմնային բաղադրիչների մնացորդային քանակության առկայության համար (միայն այն միջոցների կիրառման դեպքում, որոնց աշխատանքային լուծույթների pH-ը 8,5-ից բարձր է): Վերահսկման ենթակա է միաժամանակ մշակվող նույնանուն արտադրատեսակների 1%-ը (սակայն 3 արտադրատեսակից ոչ պակաս): Արյան մնացորդների հայտնաբերման ժամանակ (դրական փորձ) արտադրատեսակների

ամբողջ խումբը, որից վերցվել են արտադրատեսակներ հսկման համար, ենթակա է կրկնակի մշակման՝ մինչև բացասական պատասխան ստանալը:

68. Ատամնաբուժական արտատպվածքները և ատամնապրոթեզային կիսահումքերը նախապես ջրով լվանում են (օգտագործելով մաշկի անհատական պաշտպանության միջոց՝ ռետինե ձեռնոց, գոգնոց), ախտահանում դրանք միջոցի լուծույթի մեջ ընկղմման եղանակով: Ախտահանումից հետո արտատպվածքները և ատամնապրոթեզային կիսահումքերը լվանում են հոսող ջրով յուրաքանչյուր կողմից 30-ական վայրկյան կամ ընկղմում ջրով լի տարայի մեջ 3 րոպե, որից հետո չորացվում են օդում:

69. Ատամնաբուժական արտածծող համակարգերն ախտահանում են, օգտագործելով միջոցի աշխատանքային լուծույթ 0,25%, 0,5%, 0,75% և 1,0% խտությամբ 1 և ծավալով, այն բաց թողնելով սարքի արտածծող համակարգով 2 րոպեի ընթացքում: Այնուհետև թողնում են նրա մեջ ազդեցության համար 0,25% լուծույթը 30 րոպեով, 0,5% լուծույթը 20 րոպեով, 0,75% 15 րոպե 1,0%-ը՝ 10 րոպեով (այդ ընթացքում արտածծող համակարգը չի օգտագործվում): Գործողությունն իրականացնում են օրական 1-2 անգամ, այդ թվում աշխատանքային հերթափոխի ավարտից հետո: Արտածծող համակարգերի ծայրադիրները մաքրում և ախտահանում են պացիենտի մոտ կիրառումից հետո միջոցի աշխատանքային լուծույթի մեջ ընկղմման եղանակով՝ տուբերկուլոզի միկոբակտերիայի նկատմամբ արդյունավետ ռեժիմին համապատասխան (աղյուսակ 15-16): Մասերի և արտածծող համակարգի վերջնական լվացումը իրականացվում է հոսող խմելու ջրով: Թքամանները լցնում են միջոցի լուծույթով, պահում են անհրաժեշտ ազդեցության ժամանակը տուբերկուլոզի միկոբակտերիայի նկատմամբ արդյունավետ ռեժիմին համապատասխան (աղյուսակ 13):

Աղյուսակ 16

Բժշկական արտադրատեսակների¹ նախամանրէագերծման ռեժիմներ միջոցի լուծույթով

Ձեռքային և մեքենայացված եղանակներ

	Մշակման եղանակները	
	Ձեռքային	Մեքենայացված
		Ուձ վաննայի (կ<g) հաճախականությունը, մշակման ջերմաստիճանը(⁰ C), աշխատանքային լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի (%), ազդեցության ժամանակը (ր)

Նյութը, որից պատրաստված է մշակվող օբյեկտը և աղտոտվածության աստիճանը			20±2 կՀg ³		35±2 կՀg				45±2 կՀg			
			18-22 ⁰ C		18-22 ⁰ C		35-40 ⁰ C		18-22 ⁰ C		35-40 ⁰ C	
	35-40 ⁰ C											
	Աշխատանքային լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի (%), ազդեցության ժամանակը (րոպե)											
%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե	
1) Վիրաբուժական, միկրովիրաբուժական, ստոմատոլոգիական ¹ , գինեկոլոգիական գործիքներ:												
2) Լաբորատոր սպասք և լաբորատոր այլ պարագաներ:												
3) Ատամնապրոթեզներ, արտատպվածքներ												
Մշակման եղանակը՝ ընկղմում												
Հարթ, ոչ ծակոտկեն նյութերից (մետաղ, ապակի, պոլիմերային նյութեր, պլաստիկ) առարկաներ Պարզ կառուցվածքի, առանց խոռոչների, ծակոտկեն մակերեսների, ինչպես նաև փականային մասերի	0,2 ²	5	0,25	5	0,25	5	0,25	3	0,25	3	0,25	3
	0,25 ²	5										
	0,5	5										
	0,75	5	0,5	5	0,5	5	0,5	3	0,5	3	0,5	3
	1,0	5										
	1,5	5	0,75	5	0,75	5	0,75	3	0,75	3	0,75	3
	2,0	5										
Ծակոտկեն նյութից (ռետին և այլ պոլիմերային նյութեր) առարկաներ, որոնց որակյալ մաքրումը հնարավոր չէ կամ կասկածելի է: Բարդ կառուցվածքի, խոռոչներով ծակոտկեն մակերեսների, ինչպես նաև փականային մաս:	0,2 ²	10	0,25	10	0,25	7	0,25	5	0,25	5	0,25	5
	0,25 ²	10										
	0,5	10										
	0,75	10	0,5	10	0,5	7	0,5	5	0,5	5	0,5	5
	1,0	10										
	1,5	10	0,75	10	0,75	7	0,75	5	0,75	5	0,75	5
	2,0	10										

Քանդման ենթակա բարդ կառուցվածքային սարքերի և գործիքների տարրեր: Մշակման եղանակը՝ ընկղմում												
Հարթ, ոչ ծակոտկեն նյութերից (մետաղ, ապակի, պոլիմերային նյութեր, պլաստիկ) առարկաներ Պարզ կառուցվածքի, առանց խոռոչների, ծակոտկեն մակերեսների, ինչպես նաև փականային մասերի	0,2 ²	5	--	--	0,25	5	0,25	3	0,25	3	0,25	3
	0,25 ²	5										
	0,5	5										
	0,75	5	---	--	0,5	5	0,5	3	0,5	3	0,5	3
	1,0	5										
	1,5	5	--	--	0,75	5	0,75	3	0,75	3	0,75	3
	2,0	5										
Ծակոտկեն նյութից (ռետին և այլ պոլիմերային նյութեր) առարկաներ, որոնց որակյալ մաքրումը հնարավոր չէ կամ կասկածելի է: Բարդ կառուցվածքի, խոռոչներով ծակոտկեն մակերեսներ, ինչպես նաև փականային մաս:	0,2 ²	10	0,25	10	0,25	7	0,25	5	0,25	5	0,25	5
	0,25 ²	10										
	0,5	10										
	0,75	10	0,5	10	0,5	7	0,5	5	0,5	5	0,5	5
	1,0	10										
	1,5	10	0,75	10	0,75	7	0,75	5	0,75	5	0,75	5
	2,0	10										

Նշում. ¹ Ուձ մեթոդով մշակում են այն բարդ կառուցվածքային սարքերի և գործիքների տարրերը, որը թույլատրում է արտադրողը:

² ախտահանման հետ չհամակցված նախամանրէազերծումն ու նախնական մաքրումն իրականացնում են 0,2% և 0,25% խտության լուծույթով

³ 20±2 կճ հաճախականությունը կիրառվում է բժշկական արտադրատեսակների նախնական մաքրման համար:

⁴ Մշակման ընթացքում ջերմաստիճանը պահպանվում է ուլտրաձայնային վաննայում:

Բժշկական արտադրատեսակների՝ վիրաբուժական, միկրովիրաբուժական, ատամնաբուժական, գինեկոլոգիական գործիքների, կառուցվածքային բարդ սարքերի և

սարքավորումների, լաբորատոր սպասքի ախտահանում՝ համակցված նախամանրէազերծման հետ միջոցի լուծույթներով

Ձեռքային (սխեմա 1) և մեքենայացված (սխեմա 2) եղանակներ

Սխեմա 1

Ձեռքային եղանակ

ԱՌԱՋԻՆ ՓՈԽԼ

Ախտահանում

Բժշկական արտադրատեսակների ընկղմում աշխատանքային լուծույթով տարայի մեջ դրանց ամբողջական ընկղմմամբ մշակման ձեռքային եղանակի ժամանակ և դրանով պոմպի կամ էլեկտրաարտածծիչի միջոցով խոռոչները և խողովակները լցնելով

Հարթ, ոչ ծակոտկեն նյութերից պարզ կառուցվածքի առարկաներ				Ծակոտկեն նյութից, բարդ կառուցվածքի, խոռոչներով, խողովակներով, ինչպես նաև փականային մասերով առարկաներ:			
Աշխատանքային լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի (%)	Վարակի էթիոլոգիան			Աշխատանքային լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի (%)	Վարակի էթիոլոգիան		
	Մանրէային (տուբերկուլոզից բացի) վիրուսային, սնկային (կանդիդոզ)	Սնկային (դերմատոֆիտիա)	Տուբերկուլոզ ¹		Մանրէային (տուբերկուլոզից բացի) վիրուսային սնկային (կանդիդոզ)	Սնկային (դերմատոֆիտիա)	Տուբերկուլոզ ¹
0,2	-	-	30	0,25	20	60	60
0,25	15	30	20	0,5	15	30	30
0,5	10	15	15	0,75	10	15	15
1,0	-	-	5	-	-	-	-

Նշում. ¹ Թեստավորված է *Mycobacterium terrae*-ի վրա:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՓՈԽԼ

Նախամանրէազերծում

Պահպանում լուծույթում, որի մեջ ախտահանվել է և մանրակրկիտ մաքրում հատուկ հարմարանքներով՝ մինչև աղտոտվածության ամբողջությամբ հեռացումը

5 թույլ 10 թույլ

ԵՐՐՈՐԴ ՓՈԽԼ

Խմելու ջրով արտադրատեսակի լվացում/ընկղմում, խոռոչների և խողովակների լվացում ներարկիչի կամ էլեկտրաարտածիչի օգնությամբ մինչ աշխատանքային լուծույթի լրիվ վերացումը, 3 թույլի ընթացքում:

ՉՈՐՈՐԴ ՓՈԽԼ

Պարզաջրում թորած ջրով (խողովակները լվացվում են ներարկիչով կամ էլեկտրաարտածիչով), առնվազն 3 թույլ, մինչև խմելու ջրի մնացորդները վերանան

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՓՈԽԼ

Ցանկացած հասանելի մեթոդով չորացում (բժշկական արտադրատեսակից ամբողջությամբ ջրի հեռացում):

Սխեմա 2

Մեքենայացված¹ եղանակ

ԱՌԱՋԻՆ ՓՈԽԼ

Ուլտրաձայնային մշակում^{3,2}

Բժշկական արտադրատեսակների մշակում ուլտրաձայնային սարքերում (ՈՒՁՍ)¹ կիրառման ժամանակ մշակման մեքենայացված եղանակ՝ կիրառելով դրանք ամբողջությամբ աշխատանքային լուծույթի մեջ ընկղմելով և լցնելով խոռոչներն ու խողովակները

Պարզ կառուցվածքի, ոչ ծակոտկեն նյութից հարթ առարկաներ			Բարդ կառուցվածքի, խոռոչներով ծակոտկեն նյութից առարկաներ, փականային մասեր:		
Աշխատանքային լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի, %	Վարակի էթիոլոգիան		Աշխատանքային լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի, %	Վարակի էթիոլոգիան	
	Մանրէային (բացառությամբ տուբերկուլոզի), վիրուսային, սնկային (կանդիդոզներ)	Սնկային (դերմատոֆիտիաներ), Տուբերկուլոզ ⁴		Մանրէային (բացառությամբ տուբերկուլոզի), վիրուսային, սնկային (կանդիդոզներ)	Սնկային (դերմատոֆիտիաներ), Տուբերկուլոզ ⁴
	Ազդեցության ժամանակ, րոպե			Ազդեցության ժամանակ, րոպե	
0,25	15	30	0,5	15	30
0,5	10	15	0,75	10	15

Նշում. ¹ ՈւՁ մեթոդով մշակում են այն առարկաները, որը թույլատրում է արտադրողը:

² Կիրառվում է 35±2-ից մինչև 45±2 կՀց հաճախականությունը:

³ Կիրառվում է 18-22° C –ից մինչև 35-40° C

⁴ Թեստավորված է *Mycobacterium terrae*-ի վրա:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՓՈՒԼ

Խմելու ջրով արտադրատեսակի լվացում/ընկղմում, խոռոչների և խողովակների լվացում ներարկիչի կամ էլեկտրաարտաձծիչի օգնությամբ մինչ աշխատանքային լուծույթի լրիվ վերացումը, ուլտրաձայնային սարքից դուրս, 3 րոպեի ընթացքում:

ԵՐՐՈՐԴ ՓՈՒԼ

Պարզաջրում թորած ջրով (խողովակները լվացվում են ներարկիչով կամ էլեկտրաարտաձծիչով), ուլտրաձայնային սարքից դուրս, մինչև խմելու ջրի մնացորդները վերանան:

ՀՈՐՐՈՐԴ ՓՈԽԼ

Ցանկացած հասանելի մեթոդով չորացում (բժշկական արտադրատեսակից ամբողջությամբ ջրի հեռացում):

70. Կուլեզի և նրա պարագաների մակերեսները տարբեր վարակների ժամանակ մանրակրկիտ շփում են միջոցի լուծույթով թրջված լաթով՝ միջոցի աշխատանքային լուծույթի 100 մլ/մ² մշակվող մակերեսի ծախսի նորմայով: Ախտահանումից հետո կուլեզի մակերեսները շփում են կրկնակի՝ ջրով առատ թրջված մանրէազերծ գործվածքային անձեռոցիկներով, իսկ այնուհետև մանրէազերծ գործվածքով (օրինակ, բարուրաշորով) շփելով չորացնում են: Ախտահանիչ պահաժամից հետո կուլեզներն օդափոխվում են առնվազն 15 րոպե: Մնացած մասերը (խոնավացուցիչի ռեզերվուար, մետաղական ալեմարիչ, օդակլանիչ փող, ռետինե խողովակ, թթվածնի նախապատրաստման հանգույց) մշակում են, հնարավորինս քանդելով մաքրում են և ամբողջությամբ ընկղմում համապատասխան աշխատանքային լուծույթով տարայի մեջ: Ախտահանումից հետո բոլոր պարագաները լվանում են մանրէազերծ ջրի մեջ կրկնակի ընկղմման եղանակով (յուրաքանչյուրը 3 րոպե), ինչպես նաև մղելով ջուրը փողերի և ռետինե խողովակների միջով: Պարագաները նույնպես չորացնում են մանրէազերծ գործվածքային անձեռոցիկներով: Կուլեզների մշակման ժամանակ հաշվի է առնվում կուլեզի արտադրողի առաջարկները: Կուլեզների մակերեսների ախտահանումն իրականացվում է առանձին սենքում շփման եղանակով՝ սույն հրահանգի աղյուսակ 17-ում ներկայացված ռեժիմներին համապատասխան: Կուլեզների քանդվող մասերի դետալների ախտահանումն իրականացվում է ընկղմման եղանակով մշակման ռեժիմներով. ախտահանումը՝ սույն հրահանգի աղյուսակ 17-ին, նախամանրէազերծումը՝ աղյուսակ 18, ախտահանումը համակցված նախամանրէազերծման հետ՝ սխեմա 3-ին (ձեռքային եղանակ), սխեմա 4-ին (մեքենայացված եղանակ) համապատասխան:

Աղյուսակ 17

Կուլեզի և նրա պարագաների մակերեսների ախտահանման ռեժիմները միջոցի լուծույթներով

Ձեռքային եղանակ

Վարակի էթիոլոգիան	Ախտահանման օբյեկտները					
	Կուլեզի պարագաներ				Կուլեզի մակերեսներ	
	Պարզ կառուցվածքի, ոչ ծակոտկեն նյութից հարթ առարկաներ		Բարդ կառուցվածքի, խոռոչներով ծակոտկեն նյութից առարկաներ, փականային մասեր:			
	Աշխատանքային լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի, %, ազդեցության ժամանակը, րոպե					
	%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե
Մանրէային (բացառությամբ տուբերկուլոզի),սնկային (կանդիդոզներ)	0,25	15	0,25	20	0,15	20
	0,5	10	0,5	15	0,2	15
	--	--	0,75	10	0,25	10
Վիրուսային	0,25	15	0,25	20	0,15	20
	0,5	10	0,5	15	0,2	15
	--	--	0,75	10	0,25	10
Սնկային (դերմատոֆիտիաներ)	0,25	30	0,25	60	0,5	30
	0,5	15	0,5	30	1,0	10
	--	--	0,75	15	--	--
Տուբերկուլոզ ¹	0,2	30	0,25	60	0,2	30
	0,25	20	0,5	30	0,25	20
	0,5	15	0,75	15	0,5	10
	1,0	10	--	--	1,0	5

¹ Թեստավորված է *Mycobacterium terrae*-ի վրա

Աղյուսակ 18

Կուլեզի և նրա պարագաների մակերեսների նախամանրէազերծման ռեժիմները միջոցի լուծույթներով

	Մշակման եղանակները	
		Մեքենայացված

Մշակվող օբյեկտի նյութը, աղտոտվածության աստիճանը	Ձեռքային		Ուձ վաննայի (կՀց) հաճախականությունը, մշակման ջերմաստիճանը (°C), աշխատանքային լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի (%), ազդեցության ժամանակը (ր)										
			20±2 կՀց³		35±2 կՀց				45±2 կՀց				
			18-22° C 35-40° C		18-22° C		35-40° C		18-22° C		35-40° C		
	Աշխատանքային լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի (%), ազդեցության ժամանակը (րոպե)												
	%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե	
	Մշակման եղանակը՝ ընկղմում												
Հարթ, ոչ ծակոտկեն նյութերից (մետաղ, ապակի, պոլիմերային նյութեր, պլաստիկ) առարկաներ Պարզ կառուցվածքի, առանց խոռոչների, ծակոտկեն մակերեսների, ինչպես նաև փականային մասերի	0,25	5	--	--	0,25	5	0,25	3	0,25	3	0,25	3	
	0,5	5											
	0,75	5	--	--	0,5	5	0,5	3	0,5	3	0,5	3	
	1,0	5											
	1,5	5	--	--	0,75	5	0,75	3	0,75	3	0,75	3	
	2,0	5											
Ծակոտկեն նյութից (ռետին և այլ պոլիմերային նյութեր) առարկաներ, որոնց որակյալ մաքրումը հնարավոր չէ կամ կասկածելի է: Բարդ կառուցվածքի, խոռոչներով ծակոտկեն մակերեսներ, ինչպես նաև փականային մաս:	0,25	10	--	--	0,25	7	0,25	5	0,25	5	0,25	5	
	0,5	10											
	0,75	10	--	--	0,5	7	0,5	5	0,5	5	0,5	5	
	1,0	10											
	1,5	10	--	--	0,75	7	0,75	5	0,75	5	0,75	5	
	2,0	10											

Նշում. ¹ Ուձ մեթոդով մշակում են այն առարկաները, որը թույլատրում է արտադրողը:

² ջերմաստիճանը պահպանվում է ուլտրաձայնային վաննայի շնորհիվ

³ նախամանրէազերծման համար կիրառվում է 0,25% լուծույթ:

Կուվեզի և նրա պարագաների մակերեսների ախտահանումը նախամանրէազերծման հետ համակցված մեկ փուլում կիրառելու ռեժիմները միջոցի լուծույթներով: Ձեռքային (սխեմա 3) և մեքենայացված (սխեմա 4) եղանակներ

Սխեմա 3

Ձեռքային եղանակ

ԱՌԱՋԻՆ ՓՈԽԼ

Ախտահանում

Կուվեզի և նրա պարագաների մշակում աշխատանքային լուծույթի մեջ ամբողջությամբ ընկղմելով և լուծույթով խոռոչներն ու խողովակները լցնելով ներարկիչի կամ էլեկտրաարտածիչի միջոցով

Պարզ կառուցվածքի, ոչ ծակոտկեն նյութից հարթ առարկաներ					Բարդ կառուցվածքի, խոռոչներով ծակոտկեն նյութից առարկաներ, փականային մասեր:				
լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի, %	Վարակի էթիոլոգիան				լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի, %	Վարակի էթիոլոգիան			
	Մանրէային (բացառությամբ տուբերկուլոզի), սնկային (կանդիդոզներ)	Վիրուսային	Մնկային (դերմատոֆիտիաներ)	Տուբերկուլոզ ¹		Մանրէային (բացառությամբ տուբերկուլոզի), սնկային (կանդիդոզներ)	Վիրուսային	Մնկային (դերմատոֆիտիաներ)	Տուբերկուլոզ ¹
	Ազդեցության ժամանակը					Ազդեցության ժամանակը			
0,2	-	-	-	30	0,25	20	20	60	60
0,25	15	15	30	20	0,5	15	15	30	30
0,5	10	10	15	15	0,75	10	10	15	15
1,0	-	-	-	10	-	-	-	-	-

¹ Թեստավորված է *Mycobacterium terrae*-ի վրա:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՓՈԽԼ

Նախամանրէագերծում

Պահպանում լուծույթում, որի մեջ ախտահանվել է և մանրակրկիտ մաքրում հատուկ հարմարանքներով՝ մինչև աղտոտվածության ամբողջությամբ հեռացումը

5 բոպե 10 բոպե

ԵՐՐՈՐԴ ՓՈԽԼ

Խմելու ջրով արտադրատեսակի լվացում/ընկղմում, խոռոչների և խողովակների լվացում ներարկիչի կամ էլեկտրաարտածիչի օգնությամբ մինչ աշխատանքային լուծույթի լրիվ վերացումը, 3 բոպեի ընթացքում:

ՉՈՐՐՈՐԴ ՓՈԽԼ

Պարզաջրում թորած ջրով (խողովակները լվացվում են ներարկիչով կամ էլեկտրաարտածիչով), առնվազն 3 բոպե, մինչև խմելու ջրի մնացորդները վերանան

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՓՈԽԼ

Ցանկացած հասանելի մեթոդով չորացում (բժշկական արտադրատեսակից ամբողջությամբ ջրի հեռացում):

Սխեմա 4

Մեքենայացված¹ եղանակ

ԱՌԱՋԻՆ ՓՈԽԼ

Ուլտրաձայնային մշակում^{3,2}

Կուլեզի և նրա պարագաների մշակում ուլտրաձայնային սարքերում (ՈՒՁՍ)¹ կիրառման ժամանակ մշակման մեքենայացված եղանակ՝ կիրառելով դրանք ամբողջությամբ աշխատանքային լուծույթի մեջ ընկղմելով և լցնելով խոռոչներն ու խողովակները: Ուլտրաձայնային մշակումն իրականացվում է սարքի կիրառման հրահանգներին համապատասխան:

Պարզ կառուցվածքի, ոչ ծակոտկեն նյութից հարթ առարկաներ			Բարդ կառուցվածքի, խոռոչներով ծակոտկեն նյութից առարկաներ, փականային մասեր:		
Աշխատանքային լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի, %	Վարակի էթիոլոգիան		Աշխատանքային լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի, %	Վարակի էթիոլոգիան	
	Մանրէային (բացառությամբ տուբերկուլոզի), վիրուսային, սնկային (կանդիդոզներ)	Սնկային (դերմատոֆիտիաներ), տուբերկուլոզ		Մանրէային (բացառությամբ տուբերկուլոզի), վիրուսային, սնկային (կանդիդոզներ)	Սնկային (դերմատոֆիտիաներ), տուբերկուլոզ
	Ազդեցության ժամանակը (ր)			Ազդեցության ժամանակը (ր)	
0,25	15	30	0,5	15	30
0,5	10	15	0,75	10	15

Նշում. ¹ ՈՒՁ մեթոդով մշակում են այն առարկաները, որը թույլատրում է արտադրողը:

² Կիրառվում է 35±2-ից մինչև 45±2 կՀց հաճախականությունը:

³ Կիրառվում է 18-22° C –ից մինչև 35-40° C

⁴ Թեստավորված է *Mycobacterium terrae*-ի վրա:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՓՈՒԼ

Խմելու ջրով արտադրատեսակի լվացում/ընկղմում, խոռոչների և խողովակների լվացում ներարկիչի կամ էլեկտրաարտածիչի օգնությամբ մինչ աշխատանքային լուծույթի լրիվ վերացումը, ուլտրաձայնային սարքից դուրս, 3 րոպեի ընթացքում:

ԵՐՐՈՐԴ ՓՈՒԼ

Պարզաջրում թորած ջրով (խողովակները լվացվում են ներարկիչով կամ էլեկտրաարտածիչով), ուլտրաձայնային սարքից դուրս, մինչև խմելու ջրի մնացորդները վերանան:

ՉՈՐՐՈՐԴ ՓՈԽԼ

Ցանկացած հասանելի մեթոդով չորացում (բժշկական արտադրատեսակից ամբողջությամբ ջրի հեռացում):

71. Ճկուն և կոշտ էնդոսկոպների և դրանց կից գործիքների նախնական մաքրում. Մշակման մեթոդաբանություն՝ էնդոսկոպների և դրանց կից գործիքների մշակումը իրականացվում է առանձին: Սարքավորման մշակումն սկսում են անմիջապես էնդոսկոպիական միջամտություն իրականացնելուց հետո, աշխատելով թույլ չտալ կենսաբանական աղտոտվածությունների չորացում: Տեսանելի աղտոտվածությունները էնդոսկոպի արտաքին մակերեսից, այդ թվում օբյեկտիվից, հեռացնում են միջոցի լուծույթով թրջված գործվածքային (թանգիվե) անձեռոցիկով: Էնդոսկոպի աշխատանքային մասը շփում են կառավարման բլոկից դեպի դիստալ հատված ուղղությամբ: Էնդոսկոպի խողովակները լվանում են միջոցի աշխատանքային լուծույթով, ընկղմելով լուծույթով տարայի մեջ ճկուն էնդոսկոպի դիստալ հատվածը: Արտադրատեսակը լվանում են խմելու ջրով: Նախնական մաքրումից հետո էնդոսկոպն անջատում են սնուցման աղբյուրից և էնդոսկոպիական արտածիչից, տեղափոխում են մշակման սենք՝ պահպանելով հակահամաճարակաբանական միջոցառումները (փակ վիճակով տեփուրի վրա կամ կոնտեյնների մեջ): Էնդոսկոպին կից գործիքներն ամբողջությամբ ընկղմում են միջոցի աշխատանքային լուծույթով տարայի մեջ: Արտադրատեսակները մաքրում են միջոցի լուծույթի մեջ գործվածքային (թանգիվե) անձեռոցիկներով, թույլ չտալով ցայտերի առաջացում: Արտադրատեսակների խողովակները լվանում են ներարկիչով կամ այլ հատուկ հարմարանքներով: Մաքրումից հետո էնդոսկոպների կից գործիքները լվանում են խմելու ջրով: Ճկուն և կոշտ էնդոսկոպների և դրանց կից գործիքների նախնական մաքրման ռեժիմները ներկայացված են սույն հրահանգի սխեմա 5-ում:

72. Ճկուն և կոշտ էնդոսկոպների և դրանց կից գործիքների նախամանրէազերծում՝ ախտահանման հետ չհամակցված, ռեժիմները ներկայացված են սույն հրահանգի սխեմա 5-ում: Մշակման մեթոդաբանություն՝ էնդոսկոպների և դրանց կից գործիքների մշակումն իրականացվում է առանձին: Էնդոսկոպը և դրան կից պարագաներն ամբողջությամբ

ընկղմում են միջոցի աշխատանքային լուծույթով տարայի մեջ, ապահովելով ամբողջական շփում արտադրատեսակների մակերեսների հետ, և հարկադրաբար լցնում են բոլոր խողովակները օգնող հարմարանքների միջոցով: Խողովակներից օդի հեռացման համար օգտագործում են ներարկիչ (պոմպ): Պահում են ազդեցության անհրաժեշտ ժամանակը և սկսում դրանց մաքրումը: Էնդոսկոպի և դրան կից պարագաների արտաքին մակերեսը մաքրում են լուծույթի մակերեսի վրա գործվածքային (թանգիվե) անձեռոցիկներով, թույլ չտալով ցայտում: Էնդոսկոպի գործիքների և պարագաների մաքրումը իրականացնում են՝ օգտագործելով հատուկ խոզանակներ: Իրականացնում են խողովակների մեխանիկական մաքրում (էնդոսկոպի արտադրողի առաջարկներին համապատասխան), օգտագործելով հատուկ խոզանակներ, մետաղալարե մաքրիչներ, որոնք համապատասխանում են խողովակների տրամագծին ու երկարությանը: Միջոցի աշխատանքային լուծույթներով էնդոսկոպի խողովակների լվացման համար օգտագործում են ներարկիչներ կամ այլ հարմարանքներ այդ նպատակների համար, որոնք էնդոսկոպի հետ լինում են նույն լրակազմում: Մեխանիկական մաքրումից հետո էնդոսկոպը և դրան կից պարագաները տեղափոխում են խմելու ջրով տարաների մեջ և լվանում միջոցի մնացորդներից: Էնդոսկոպի, դրա պարագաների լվացումը իրականացնում են հաջորդաբար սկզբում խմելու ջրով, այնուհետև՝ թորած:

73. Բժշկական արտադրատեսակների նախամանրէազերծման (եզրափակիչ) մաքրման որակի հսկողությունը: Արտադրատեսակների նախամանրէազերծման որակը գնահատում են ազդպիրամային կամ ամփոպիրինային փորձերի միջոցով՝ արյան մնացորդային քանակությունների համար: Հսկման ենթակա է միաժամանակ մշակված նույնանուն արտադրատեսակների 1%-ը (սակայն 3 արտադրատեսակից ոչ պակաս): Արյան մնացորդների հայտնաբերման ժամանակ (դրական փորձ) արտադրատեսակների ամբողջ խումբը, որից վերցրել են արտադրատեսակներ հսկման համար, ենթակա է կրկնակի մշակման, մինչև բացասական արդյունքի ստացումը:

Սխեմա 5

Միջոցի լուծույթներով ճկուն և կոշտ էնդոսկոպների և դրանց կից գործիքների նախնական մաքրում, նախամանրէազերծում (վերջնական) մաքրում՝ ախտահանման հետ չհամակցված

Ձեռքային և մեքենայացված եղանակներ

ԱՌԱՋԻՆ ՓՈԻԼ

Արտադրատեսակների թրջում՝ դրանք ամբողջությամբ աշխատանքային լուծույթի մեջ ընկղմելով և խոռոչներն ու խողովակները լցնելով

Մշակման եղանակը											
Ձեռքային				Մեքենայացված՝							
Մշակվող օբյեկտը				Մշակվող օբյեկտը							
Կոշտ էնդոսկոպներ	Ճկուն էնդոսկոպներ: էնդոսկոպերին կից գործիքներ			Ճկուն և կոշտ էնդոսկոպներ և դրանց կից գործիքներ							
				ՈՒՁ վաննայի (կՀց) հաճախականությունը, մշակման ջերմաստիճանը (° C)							
				35±2 կՀց				45±2 կՀց			
				18-22° C		35-40° C		18-22° C		35-40° C	
Աշխատանքային լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի (%), ազդեցության ժամանակը (րոպե)											
%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե	%	րոպե
0,25	5	0,25	10	0,25	7	0,25	5	0,25	5	0,25	5
0,5	5	0,5	10								
0,75	5	0,75	10	0,5	7	0,5	5	0,5	5	0,5	5
1,0	5	1,0	10								
1,5	5	1,5	10	0,75	7	0,75	5	0,75	5	0,75	5
2,0	5	2,0	10								

ԵՐԿՐՈՐԴ ՓՈԻԼ ²

Յուրաքանչյուր արտադրատեսակի վացում նույն լուծույթում, որի մեջ իրականացվել է թրջումը, լուծույթի առնվազն 18 $^{\circ}\text{C}$ -ում

Ճկուն էնդոսկոպի բաժիններ	Մշակման ժամանակը, րոպե	Կոշտ էնդոսկոպի բաժիններ	Մշակման ժամանակը, րոպե
Գործիքային խողովակը մաքրում են գործիքային խողովակի մաքրման խոզանակով	2	Յուրաքանչյուր դետալ լվանում են խոզանակով կամ գործվածքային (թանգիվե) անձեռոցիկով:	2
Ներքին խողովակները լվանում են ներարկիչով կամ էլեկտրաարտածիչով	3	Խողովակները լվանում են ներարկիչի օգնությամբ:	2
Արտաքին մակերեսը լվանում են գործվածքային (թանգիվե) անձեռոցիկով	1		
Էնդոսկոպներին կից գործիքների մակերեսներ			
Արտաքին մակերեսը լվանում են խոզանակով կամ գործվածքային (թանգիվե) անձեռոցիկով:		Մշակման ժամանակը ` 2 րոպե	
Ներքին խողովակները մեխանիկական եղանակով մաքրում են խոզանակի օգնությամբ և մետաղալարե մաքրիչներով		Մշակման ժամանակը ` 1,5 րոպե	
Ներքին խողովակները կրկնակի լվանում են միջոցի լուծույթով հատուկ հարմարանքներով			

ԵՐՐՈՐԴ ՓՈԽԼ

Խմելու ջրով արտադրատեսակի վացում/ընկղմում, խոռոչների և խողովակների վացում ներարկիչի կամ էլեկտրաարտածիչի օգնությամբ մինչ աշխատանքային լուծույթի լրիվ վերացումը, 3 րոպեի ընթացքում:

ՉՈՐՐՈՐԴ ՓՈԽԼ³

Պարզաջրում թորած ջրով (խողովակները լվացվում են ներարկիչով կամ էլեկտրաարտածիչով), մինչև խմելու ջրի մնացորդները վերանան:

Նշում. ¹ Տվյալ ռեժիմը կիրառվում են բոլոր կոշտ էնդոսկոպների և չկուն էնդոսկոպների այն դետալների համար, որի մշակման համար ՈԻՁ մեթոդը թույլատրելի է:

² Երկրորդ փուլը կիրառվում է էնդոսկոպային սարքավորումների ձեռքային եղանակով մշակման համար:

³ Չորրորդ փուլը կիրառվում է միայն նախամանրէագերծման փուլից հետո:

74. Ճկուն և կոշտ էնդոսկոպների և դրանց կից գործիքների ախտահանում, համակցված նախամանրէագերծման/ եզրափակիչ մաքրման հետ: Մշակման մեթոդաբանություն՝ էնդոսկոպների և դրանց կից գործիքների մշակումն իրականացվում է առանձին: Էնդոսկոպը և դրա կից գործիքները ամբողջությամբ ընկղմում են միջոցի աշխատանքային լուծույթով տարայի մեջ, ապահովելով ամբողջական շփում արտադրատեսակների մակերեսների հետ, և հարկադրաբար լցնում են ներքին խողովակները: Խողովակներից օդի հեռացման համար օգտագործում են ներարկիչ (պոմպ): Պահում են ազդեցության անհրաժեշտ ժամանակը և սկսում մաքրումը: Էնդոսկոպի և նրա գործիքների արտաքին մակերեսները մաքրում են լուծույթի մակերեսի վրա գործվածքային (թանգիվե) անձեռոցիկներով, թույլ չտալով ցայտում: Գործիքների և էնդոսկոպի պարագաների մաքրումը նույնպես իրականացնում են խոզանակներով: Էնդոսկոպների և նրանց կից գործիքների ներքին խողովակների և հանվող մասերի մեխանիկական մաքրումը իրականացնում են խոզանակներով և համապատասխան չափի մետաղալարե մաքրիչներով: Իրականացնում են էնդոսկոպների և գործիքների ներքին խողովակների կրկնակի լվացում լվացող-ախտահանող միջոցի լուծույթով հատուկ հարմարանքներով (սրսկող փողեր, լվացող ներարկիչներ, պոմպ կամ լվացող ատրճանակ համապատասխան գլխադիրներով): Մեխանիկական մաքրումից հետո էնդոսկոպը և նրա կից գործիքները տեղափոխում են խմելու ջրով տարաների մեջ և լվանում միջոցի մնացորդներից: Էնդոսկոպի և նրա գործիքների պարզաջրումը այդ թվում խողովակները մղման հատուկ հարմարանքներով, իրականացնում են հաջորդաբար. սկզբում հոսող խմելու ջրով, այնուհետև՝ թորած: Լվացումից հետո էնդոսկոպի և նրա գործիքների արտաքին մակերեսները չորացնում են փափուկ գործվածքով, խողովակների մեջ օդ են փչում օդային ատրճանակներով: Ճկուն և կոշտ էնդոսկոպների և դրանց կից գործիքների նախամանրէագերծման/ եզրափակիչ մաքրման հետ համակցված ախտահանման ռեժիմները ներկայացված են սույն հրահանգի սխեմա 6-ում:

Ճկուն և կոշտ էնդոսկոպների, դրանց կից պարագաների և գործիքների ախտահանում՝ նախամանրէազերծման/եզրափակիչ մաքրման հետ համակցված, միջոցի լուծույթներով, ձեռքային եղանակ (սխեմա 6) և մեքենայացված եղանակ (սխեմա 7)

Սխեմա 6

Ձեռքային եղանակ

ԱՌԱՋԻՆ ՓՈԽԼ

Ախտահանում

Էնդոսկոպների (կամ ամբողջությամբ չընկղմվող էնդոսկոպների համար դրանց ընկղմման թույլատրվող մասերի), գործիքների և դրանց կից պարագաների թրջում¹ միջոցի աշխատանքային լուծույթի մեջ դրանք ամբողջությամբ ընկղմելով և խոռոչներն ու խողովակները լուծույթով լցնելով

Լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի, (%)	Ճկուն և կոշտ էնդոսկոպներ		Էնդոսկոպներին կից գործիքներ			
			Պարզ կառուցվածքի, ոչ ծակոտկեն նյութից հարթ առարկաներ		Բարդ կառուցվածքի, խոռոչներով ծակոտկեն նյութից առարկաներ, փականային մասեր:	
	Վարակի էթիոլոգիան					
	Մանրէային (բացի տուբերկուլոզ) վիրուսային, սնկային (կանդիդոզ)	Սնկային (դերմատոֆիտիաներ), Տուբերկուլոզ ¹	Մանրէային (բացի տուբերկուլոզ) վիրուսային, սնկային (կանդիդոզ)	Սնկային (դերմատոֆիտիաներ), Տուբերկուլոզ ¹	Մանրէային (բացի տուբերկուլոզ) վիրուսային, սնկային (կանդիդոզ)	Սնկային (դերմատոֆիտիաներ), Տուբերկուլոզ ¹
	Ազդեցության ժամանակը, րոպե					
0,25	15	30	15	30	20	60
0,5	10	15	10	15	15	30
0,75	-	-	-	-	10	15

Նշում. ¹ Թեստավորված է Mycobacterium terrae-ի վրա:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՓՈԽԼ

Բժշկական արտադրատեսակի նախամանրէագերծում

Յուրաքանչյուր արտադրատեսակի լվացում նույն լուծույթի մեջ, որտեղ իրականացվել է թրջումը, լուծույթի առնվազն 18°C ջերմաստիճանում

Ճկուն էնդոսկոպի բաժիններ	Մշակման ժամանակը, րոպե	Կոշտ էնդոսկոպի բաժիններ	Մշակման ժամանակը, րոպե
Գործիքային խողովակի մաքրում են գործիքային խողովակի մաքրման խոզանակով	2	Յուրաքանչյուր դետալ լվանում են խոզանակով կամ գործվածքային (թանգիվե) անձեռոցիկով	2
Ներքին խողովակները լվանում են ներարկիչով կամ էլեկտրաարտաձծիչով	3	Խողովակները լվանում են ներարկիչով	2
Արտաքին մակերեսը լվանում են գործվածքային (թանգիվե) անձեռոցիկով	1		
Էնդոսկոպներին կից գործիքների մակերեսներ			
Արտաքին մակերեսը լվանում են խոզանակով կամ գործվածքային (թանգիվե) անձեռոցիկով		Մշակման ժամանակը՝ 2 րոպե	
Ներքին խողովակները մեխանիկորեն մաքրում են խոզանակներով և մետաղալարային մաքրիչներով		Մշակման ժամանակը՝ 1,5 րոպե	
Ներքին խողովակները միջոցի լուծույթով կրկնակի լվանում են հատուկ հարմարանքներով			

ԵՐՐՈՐԴ ՓՈԽԼ

Խմելու ջրով արտադրատեսակի լվացում/ընկղմում, խոռոչների և խողովակների լվացում ներարկիչի կամ էլեկտրաարտածծիչի օգնությամբ մինչ աշխատանքային լուծույթի լրիվ վերացումը, 3 րոպեի ընթացքում:

ԶՈՐՐՈՐԴ ՓՈԽԼ

Պարզաջրում թորած ջրով (խողովակները լվացվում են ներարկիչով կամ էլեկտրաարտածծիչով), մինչև խմելու ջրի մնացորդները վերանան:

Սխեմա 7

Մեքենայացված (ՌԻՁ)^{1,2,3} եղանակ

ԱՌԱՋԻՆ ՓՈԽԼ

Ուլտրաձայնային մշակում

Էնդոսկոպների, գործիքների և դրանց կից պարագաների մշակում ուլտրաձայնային սարքերում (ՌԻՁՍ)¹ մշակում՝ դրանք ամբողջությամբ աշխատանքային լուծույթի մեջ ընկղմելով և լցնելով խոռոչներն ու խողովակները: Ուլտրաձայնային մշակումն իրականացվում է սարքի կիրառման հրահանգներին համապատասխան:

Լուծույթի խտությունն ըստ միջոցի, (%)	Ճկուն և կոշտ էնդոսկոպներ		Էնդոսկոպներին կից գործիքներ			
			Պարզ կառուցվածքի, ոչ ծակոտկեն նյութից հարթ առարկաներ		Բարդ կառուցվածքի, խոռոչներով ծակոտկեն նյութից առարկաներ, փականային մասեր:	
	Վարակի էթիոլոգիան					
	Մանրէային (բացի տուբերկուլոզ)	Մնկային (դերմատոֆիտիանե ր), Տուբերկուլոզ ¹	Մանրէային (բացի տուբերկուլոզ)	Մնկային (դերմատոֆիտիաներ), Տուբերկուլոզ ¹	Մանրէային (բացի տուբերկուլոզ)	Մնկային (դերմատոֆիտիաներ), Տուբերկուլոզ ¹

	վիրուսային, սնկային (կանդիդոզ)		վիրուսային, սնկային (կանդիդոզ)		վիրուսային, սնկային (կանդիդոզ)	
	Ազդեցության ժամանակը, րոպե					
0,25	15	30	15	30	-	-
0,5	10	15	10	15	15	30
0,75	-	-	-	-	10	15

Նշում. ¹ Ուձ մեթոդով մշակում են այն առարկաները, որը թույլատրում է արտադրողը:

² Կիրառվում է 35 ± 2 -ից մինչև 45 ± 2 կՀց հաճախականությունը:

³ Կիրառվում է $18-22^{\circ}\text{C}$ –ից մինչև $35-40^{\circ}\text{C}$

⁴ Թեստավորված է *Mycobacterium terrae*-ի վրա

ԵՐԿՐՈՐԴ ՓՈԽԼ

Պարզաջրում հոսող խմելու ջրով սարքի աշխատանքի ռեժիմին համապատասխան կամ սարքից դուրս (խողովակները լվացվում են ներարկիչով կամ էլեկտրաարտաձծիչով)

Գործիքները՝ 3 րոպե

Էնդոսկոպները՝ 5 րոպե

ԵՐՐՈՐԴ ՓՈԽԼ

Պարզաջրում թորած ջրով (խողովակները լվացվում են ներարկիչով կամ էլեկտրաարտաձծիչով) առնվազն մեկ րոպե

10. ՆԱԽԱԶԳՈՒՇԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

75. Միջոցով աշխատել չի թույլատրվում 18 տարեկանից ցածր, ալերգիկ հիվանդություններ ունեցող անձանց, հղի կանանց և կերակրող մայրերին:

76. Միջոցով աշխատում են՝ օգտագործելով հետևյալ անհատական պաշտպանության միջոցները (ԱՊՄ).

1) Մաշկի պաշտպանության միջոցներ՝

ա. պաշտպանիչ խալաթ կամ համազգեստ, քիմիապես կայուն ձեռնոցներ կաուչուկից, լատեքսից, պոլիվինիլքլորիդից և այլն, որոնք ապահովում են համապատասխան պաշտպանություն հիմնային լվացող նյութերից, ինչպես նաև ախտածին մանրէներից,

բ. ոտքերի պաշտպանության միջոցներ (մեկանգամյա կիրառության միջոցներ կամ ռետինե ճտքակոշիկներ):

2) Աչքերի պաշտպանության միջոցներ՝

ա. ակնոց կամ դիմակ, որոնք ապահովում են պաշտպանություն քիմիական ախտահանիչների ցայտումից, ինչպես նաև ախտածին մանրէներ պարունակող հեղուկների ցայտումից,

բ. վահանակներ, էկրաններ:

3) Շնչառական օրգանների պաշտպանության միջոցներ՝

ա. քիմիական ախտահանիչների գոլորշիներից, ինչպես նաև ախտածին մանրէներից (օդակաթիլային ճանապարհով փոխանցվող օրգանիզմների առաջացման հնարավորության դեպքում) պաշտպանություն ապահովող դիմակներ,

բ. «B» մակնիշի պատրոնով РПГ-67 կամ РУ-60М տեսակի ունիվերսալ շնչադիմակներ:

77. Միջոցով աշխատելիս խուսափում են փոշու առաջացումից և մաշկի վրա ու աչքերի մեջ միջոցի աշխատանքային լուծույթների և փոշու լցվելուց: Միջոցի աշխատանքային լուծույթների պատրաստումն իրականացվում է ԱՊՄ-ի (պաշտպանիչ ակնոց և ռետինե ձեռնոց) օգտագործմամբ:

78. Շփման, ընկղմման և թրջման եղանակով օբյեկտների ախտահանումն իրականացվում է մարդկանց ներկայությամբ, առանց շնչառական օրգանների պաշտպանության միջոցների: Ախտահանում իրականացնող անձնակազմի համար պարտադիր է մաշկի անհատական պաշտպանության միջոցների (պաշտպանիչ խալաթ, ձեռնոց) օգտագործումը:

79. Ոռոգման եղանակով մշակման ժամանակ անձնակազմն օգտագործում է շնչառական օրգանների («B» մակնիշի պատրոնով РПГ-67 կամ РУ-60М տեսակի ունիվերսալ շնչադիմակներ), աչքերի (հերմետիկ ակնոց), ձեռքերի (ռետինե ձեռնոց) անհատական պաշտպանության միջոցներ: Մշակումն իրականացվում է պացիենտների բացակայությամբ: Ախտահանումից հետո իրականացվում է խոնավ մաքրում և սենքի օդափոխություն:

80. Միջոցի լուծույթներով տարաները ընկղմման (թրջման) եղանակով օբյեկտների մշակման ժամանակ փակվում են:

81. Միջոցը չեն խառնում այլ ախտահանիչների հետ:

82. Միջոցով աշխատանքներ իրականացնելիս խստորեն պահպանում են անձնական հիգիենայի կանոնները: Աշխատանքից հետո դեմքն ու ձեռքերը լվանում են օճառով:

11. ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ ՊԱՏԱՀԱԿԱՆ ԹՈՒՆԱՎՈՐՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

83. Միջոցը քիչ վտանգավոր է, սակայն ոռոգման եղանակով աշխատանքի ժամանակ նախազգուշական միջոցառումները չպահպանելու դեպքում հնարավոր է առաջանան վերին շնչառական օրգանների (չորություն, հազ, կոկորդում քերծվածության զգացում) և աչքերի (արցունքահոսություն, ծակծկոց) գրգռում:

84. Շնչառական օրգանների գրգռման ժամանակ դադարեցնում են աշխատանքը միջոցով, տուժածին հանում մաքուր օդի կամ լավ օդափոխվող սենք: Բերանը և քիթը մականը ողողում են ջրով, անհրաժեշտության դեպքում դիմում բժշկի:

85. Միջոցի աշխատանքային լուծույթի (փոշու) մաշկի վրա պատահական լցվելու դեպքում անհապաղ լվանում են մեծ քանակությամբ ջրով, այնուհետև քսում փափկացնող քսուկ:

86. Միջոցի աշխատանքային լուծույթի (փոշու) աչքերի մեջ լցվելիս աչքերն անմիջապես լվանում են ջրի շիթով 10-15 րոպե կամ 2 % սոդայի լուծույթով, հետո կաթեցնում նատրիումի սուլֆացիլի 30 %-ոց լուծույթ: Կոնտակտային լինզաներ կրողները մշակումից 5 րոպե առաջ հանում են և լվանում աչքերը: Անհրաժեշտության դեպքում դիմում են ակնաբույժի:

87. Միջոցը ստամոքսի մեջ հայտնվելու ժամանակ խմում են մի քանի բաժակ ջուր և դիմում բժշկի: Փսխում առաջացնել և ստամոքսի լվացում անել խորհուրդ չի տրվում:

12. ՓԱԹԵԹԱՎՈՐՈՒՄ, ՏԵՂԱՓՈԽՈՒՄ, ՊԱՀՈՒՄ

88. Միջոցը տեղափոխվում է վերգետնյա տրանսպորտի բոլոր տեսակներով արտադրողի փաթեթավորմամբ՝ տրանսպորտի տվյալ տեսակի համար գործող և միջոցի ու տարայի անվնասությունը երաշխավորող բեռների տեղափոխման կանոններին համապատասխան: Թույլատրվում է տեղափոխումը բացասական ջերմաստիճանի ժամանակ:

89. Միջոցը պահում են արտադրողի չբացված փաթեթավորմամբ -20°C -ից մինչև $+30^{\circ}\text{C}$ ջերմաստիճանում, խոնավությունից և արևի ուղիղ ճառագայթներից

պաշտպանված, ջերմության աղբյուրներից, դյուրավառ հեղուկներից հեռու տեղում, դեղամիջոցներից առանձին, կենդանիներին և օտար մարդկանց անհասանելի տեղում:

90. Միջոցը թողարկվում է կափարիչով ամուր փակվող 200, 500, 1000 սմ³ պոլիմերային ֆլակոններում, 5, 10, 20, 40 դմ³ ծավալով ամուր փակվող կանխատրներում, 50, 100, 200 դմ³ տարողությամբ պոլիմերային տակառներում:

13. ՈՐԱԿԻ ՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ

91. Ըստ որակի ցուցանիշների, միջոցը հսկվում է սույն հրահանգի աղյուսակ 19-ում ներկայացված ցուցանիշներին և նորմաներին համապատասխան:

Աղյուսակ 19.

Միջոցի որակի ցուցանիշներ

	Ցուցանիշի անվանում	Նորմա
1	Արտաքին տեսք, գույն, հոտ	Անգույնից մինչև դեղին գույնի, բուրանյութի հոտով:
2	Խտությունը 20°C ջերմաստիճանում, գ/սմ ³	0,98±0,05
3	Միջոցի ջրային լուծույթի ջրաձնային իոնների ակտիվության ցուցանիշը (pH)	10,0±1,0
4	ՉԱՄ-ի զանգվածային բաժինը (N,N-դոդեցիլդիմեթիլամոնիումի քլորիդ, N,N-դիօկտիլդիմեթիլամոնիումի քլորիդ, ալկիլդիմեթիլբենզիլամոնիումի քլորիդ), գումարային, %	առնվազն 25,0 ±1,5
5	N,N-բիս (3-ամինոպրոպիլ) դոդեցիլամինի զանգվածային բաժինը, %	10,0 ±1,0

92. Արտաքին տեսքը և գույնը որոշվում է ակնադիտորեն, հոտը որոշում են օրգանոլեպտիկ եղանակով: 30-32 մմ տրամագծով անգույն ապակուց փորձանոթի մեջ մինչև կեսը լցնում են միջոցի լուծույթ և դիտում են արտացոլված կամ անցողիկ լույսի տակ:

93. Խտությունը 20°C ջերմաստիճանում չափվում է ԳՕՍՏ 18995.1-ին համապատասխան:

94. Ջրաձնային իոնների ակտիվության ցուցանիշի, միջոցի pH-ի որոշում՝

1) Սարքավորումներ, նյութեր, ռեակտիվներ՝ ցանկացած մակնիշի pH-մետր՝ 0.1 չգերազանցող սխալանքով, 50 սմ³ տարողությամբ ապակե բաժակ՝ ըստ ԳՕՍՏ 25336-82:

2) Փորձարկման իրականացում՝ բաժակի մեջ լցնում են 30-40 սմ³ ծավալով միջոց և pH-մետրով չափում են pH՝ համաձայն հրահանգի:

95. ՉԱՄ (բենզէտոնիումի քլորիդ, N,N-դիոկտիլդիմեթիլամոնիումի քլորիդ, դիդեցիլդիմեթիլամոնիումի քլորիդ, ալկիլդիմեթիլբենզիլամոնիումի քլորիդ) գումարային զանգվածային բաժնի որոշում:

1. Սարքավորումներ, ռեակտիվներ, նյութեր՝

1) ընդհանուր նշանակության 2-րդ դասի լաբորատոր կշեռք ըստ ԳՕՍՏ 53228-2008՝ 200 գ կշռման առավելագույն սահմանով,

2) բյուրետ 1-3-2-25-0,1,

3) կոլբա КН 1-250-29/32 ТХС տիպի՝ ըստ ԳՕՍՏ 25336՝ հղկված խցանով,

4) Ծծմբական թթու ըստ ԳՕՍՏ 4204,

5) Քլորոֆորմ ըստ ԳՕՍՏ 20015,

6) Նատրիումի դոդեցիլսուլֆատ ըստ ТУ 6-09-64, 0,004Ն ջրային լուծույթ,

7) Նատրիումի սուլֆատ տասջրանոց, մ.հ.հ. ըստ ԳՕՍՏ 4171,

8) Մերիլեն երկնագույն ըստ ՏՈՒ 6-09-29,

9) ցետիլպիրիդինիումի քլորիդ 1-ջրային՝ հիմնական նյութի 99% ոչ պակաս պարունակությամբ «Մերկ» (Գերմանիա) ընկերության արտադրության կամ նմանատիպ որակի ռեակտիվ ըստ գործող նորմատիվային փաստաթղթերի, 0,004 Ն ջրային լուծույթ,

10) թորած ջուր ըստ ԳՕՍՏ 6709:

2. Հետազոտության նախապատրաստում՝ ինդիկատորի, ցետիլպիրիդինիումի քլորիդի և նատրիումի դոդեցիլսուլֆատի լուծույթների պատրաստում.

1) Ինդիկատորի լուծույթի պատրաստման համար 1 դմ³ տարողությամբ չափիչ կոլբայի մեջ լցնում են 30 սմ³ մերիլենային կապույտի 0,1% ջրային լուծույթ, 7,0 սմ³ խտացրած ծծմբական թթու, 110 գ նատրիումի սուլֆատ տասջրանոց և ծավալը թորած ջրով հասցնում են մինչև 1 դմ³:

2) ցետիլպիրիդինիումի քլորիդի 0,004Ն լուծույթը պատրաստում են 100 սմ³ տարողությամբ չափիչ կոլբայի մեջ թորած ջրում մինչև 0,0002 գ ճշգրտությամբ

վերցված ցետիլպիրիդինիումի քլորիդ 1-ջրային 0,143 գ կշռուկի լուծմամբ և ջրի ծավալը հասցնելով մինչև նիշ,

- 3) նատրիումի դոդեցիլսուլֆատի 0,004Ն լուծույթը պատրաստում են 100 սմ³ տարողությամբ չափիչ կոլբայի մեջ թորած ջրում նատրիումի դոդեցիլսուլֆատի 0,116 գ կշռուկի լուծմամբ և ջրի ծավալը հասցնելով մինչև նիշ:
3. Նատրիումի դոդեցիլսուլֆատի 0,004Ն լուծույթի շտկիչ գործակցի որոշում: 250 սմ³ տարողությամբ կոլբայի մեջ 10 սմ³ նատրիումի դոդեցիլսուլֆատի լուծույթին ավելացնում են 40 սմ³ թորած ջուր, 20 սմ³ ինդիկատորի լուծույթ և 15 սմ³ քլորոֆորմ: Առաջացած երկֆազ համակարգը տիտրում են ցետիլպիրիդինիումի քլորիդի լուծույթով՝ փակ կափարիչով կոլբայի ինտենսիվ թափահարմամբ, մինչև ներքևի քլորոֆորմային շերտի գունազրկումը: Տիտրումն իրականացնում են ցերեկային լուսավորության ներքո: Երկֆազ համակարգի գույնը որոշում են անցողիկ լույսի տակ:
4. Հետազոտության իրականացում՝ 100 սմ³ տարողությամբ չափիչ կոլբայի մեջ մինչև 0,0002 գ ճշգրտությամբ վերցված հետազոտվող նմուշի 0,5-ից մինչև 0,7 գ կշռուկը լուծում են թորած ջրում՝ ջրի ծավալը հասցնելով մինչև նիշ: 250 սմ³ տարողությամբ կոնաձև կոլբայի մեջ լցնում են 5 սմ³ նատրիումի դոդեցիլսուլֆատի լուծույթ, ավելացնում են 45 սմ³ թորած ջուր, 20 սմ³ ինդիկատորի լուծույթ և 15 սմ³ քլորոֆորմ: Թափահարման արդյունքում առաջանում է երկֆազ համակարգ՝ կապույտ գույտ ներկված ներքևի քլորոֆորմային շերտով: Այն տիտրում են միջոցի պատրաստի լուծույթով՝ փակ կափարիչով կոլբան ինտենսիվ թափահարելով, մինչև ներքևի քլորոֆորմային շերտի գունազրկումը: Տիտրումն իրականացնում են ցերեկային լուսավորության ներքո: Երկֆազ համակարգի գույնը որոշում են անցողիկ լույսի տակ:
5. Արդյունքների մշակում: ՉԱՄ զանգվածային բաժինը (X) տոկոսներով որոշում են հետևյալ բանաձևով.

$$X = \frac{0.00137 \times V \times K \times 100}{100 \cdot V_1} \cdot m, \text{ որտեղ}$$

0.00137 – N,N-դիոկտիլդիմեթիլամոնիումի քլորիդի, դիդեցիլդիմեթիլամոնիումի քլորիդի, ալկիլդիմեթիլբենզիլամոնիումի քլորիդի) միջին զանգվածն է (ՉԱՄ

գումարային), որը համապատասխանում է ուղիղ $C(C_{12}H_{25}SO_4Na)=0.004$ մոլ/դմ³ (0.004Ն) նատրիումի դոդեցիլսուլֆատի լուծույթի 1 սմ³ -ին, գ,

$V - C(C_{12}H_{25}SO_4Na)=0.004$ մոլ/դմ³ (0.004Ն) խտությամբ նատրիումի դոդեցիլսուլֆատի տիտրվող լուծույթի ծավալ, 5 սմ³,

$K - C(C_{12}H_{25}SO_4Na)=0.004$ մոլ/դմ³ (0.004Ն) խտությամբ նատրիումի դոդեցիլսուլֆատի տիտրվող լուծույթի շտկիչ գործակից,

100 – հետազոտվող նմուշի նոսրացման գործակից,

V_1 – միջոցի լուծույթի ծավալ, որը ծախսվել է տիտրման ժամանակ, սմ³ ,

m – հետազոտվող նմուշի զանգված, գ:

Որպես հետազոտության արդյունք ընդունում են երեք որոշումների արդյունքների միջին թվաբանականը, որոնց միջև բացարձակ տարբերությունները չեն գերազանցում թույլատրելի տարբերությունը, որը հավասար է 0.3%: Հետազոտության արդյունքների թույլատրելի հարաբերական գումարային շեղումը կազմում է $\pm 4.0\%$ ՝ $p=0.95$ հավանականության վստահելի միջակայքում:

96. N,N-բիս (3-ամինոպրոպիլ) դոդեցիլամինի զանգվածային բաժինը որոշվում է տիտրիմետրիկ մեթոդով:

1. Չափման միջոցներ, ռեակտիվներ, լուծույթներ՝

1) Լաբորատոր կշեռք ընդհանուր նշանակության ճշգրտության 2 դաս, ըստ ԳՕՍՏ P 53228-2008 200 գ կշռման առավելագույն սահմանով,

2) Բյուրեղ 1-3-2-50-0,1,

3) Կոնաձև կոլբա KИ-1-250-24/29 TC ըստ ԳՕՍՏ 25336,

4) Չափիչ գլան 1-3-50 ըստ ԳՕՍՏ 1770,

5) Աղաթթու ըստ ТУ 6-09-25-40, 0,1Ն ջրային լուծույթ

6) Ինդիկատոր՝ բրոմֆենոլ կապույտ (մ. հ. հ.) ըստ ТУ 6-09-25-1058, 50%-ոց ջուր-սպիրտային լուծույթում 0,1 % լուծույթ

7) Իզոպրոպիլ սպիրտ, «ք.մ.» ըստ ТУ 6-09-402-77 կամ համարժեք մաքրությամբ

8) Թորած ջուր ըստ ԳՕՍՏ 6709:

2. Հետազոտության իրականացում՝ միջոցի 1,0-2,0 գ կշռուկը՝ կշռված մինչև 0,0005 գ ճշտությամբ, տեղավորում են 250 սմ³ տարողությամբ կոնաձև կոլբայի մեջ, ավելացնում 50 սմ³ իզոպրոպիլ սպիրտ, 0,5 սմ³ բրոմֆենոլ կապույտ ինդիկատորի լուծույթ և տիտրում աղաթթվի 0,1 Ն լուծույթով, մինչև լուծույթի կապույտ գույնը դեղին գունավորման փոխվի:

3. Արդյունքների մշակում: N,N-բիս (3-ամինոպրոպիլ) դոդեցիլամինի (*W* տրիամին) զանգվածային բաժինը տոկոսներով հաշվում են հետևյալ բանաձևով.

$$W(\text{տրիամին}) = \frac{0.00997 \times V \times K}{m} \cdot 100$$

որտեղ՝ 0,00997 – N,N-բիս (3-ամինոպրոպիլ) դոդեցիլամինի զանգվածն է՝ 1 սմ³ աղաթթվի լուծույթին համապատասխան՝ ճիշտ 0,1ն խտության,

V – ճիշտ 0,1ն խտության աղաթթվի լուծույթի ծավալ, որը ծախսվել է տիտրման վրա, սմ³,

K – ճիշտ 0,1ն խտության աղաթթվի լուծույթի շտկման գործակից,

m – միջոցի կշռուկի զանգված, գ:

97. Որպես հետազոտության արդյունք ընդունում են երեք որոշումների արդյունքների միջին թվաբանականը, որոնց միջև բացարձակ տարբերությունները չեն գերազանցում թույլատրելի տարբերությունը, որը հավասար է 0.3%: Հետազոտության արդյունքների թույլատրելի հարաբերական գումարային շեղումը կազմում է $\pm 4.0\%$ ՝ $p=0.95$ հավանականության վստահելի միջակայքում: